

ΤΟ ΙΔΑΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΩΣ ΦΟΡΕΙΣ ΧΑΡΑΞΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
Β' ΠΙΛΟΤΙΚΗΣ ΦΑΣΗΣ

NEW ABC – SYNTHESIS Μέλη της ομάδας

Δώρα Ηρακλέους

Δρ. Στεφανία Σάββα

Γκόλφω Κατέβα

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

Το ιδανικό μου σχολείο: τα παιδιά ως φορείς χάραξης πολιτικής. Εγχειρίδιο δραστηριοτήτων επαναληπτικής πιλοτικής δράσης.

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ

Απρίλιος 2024

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

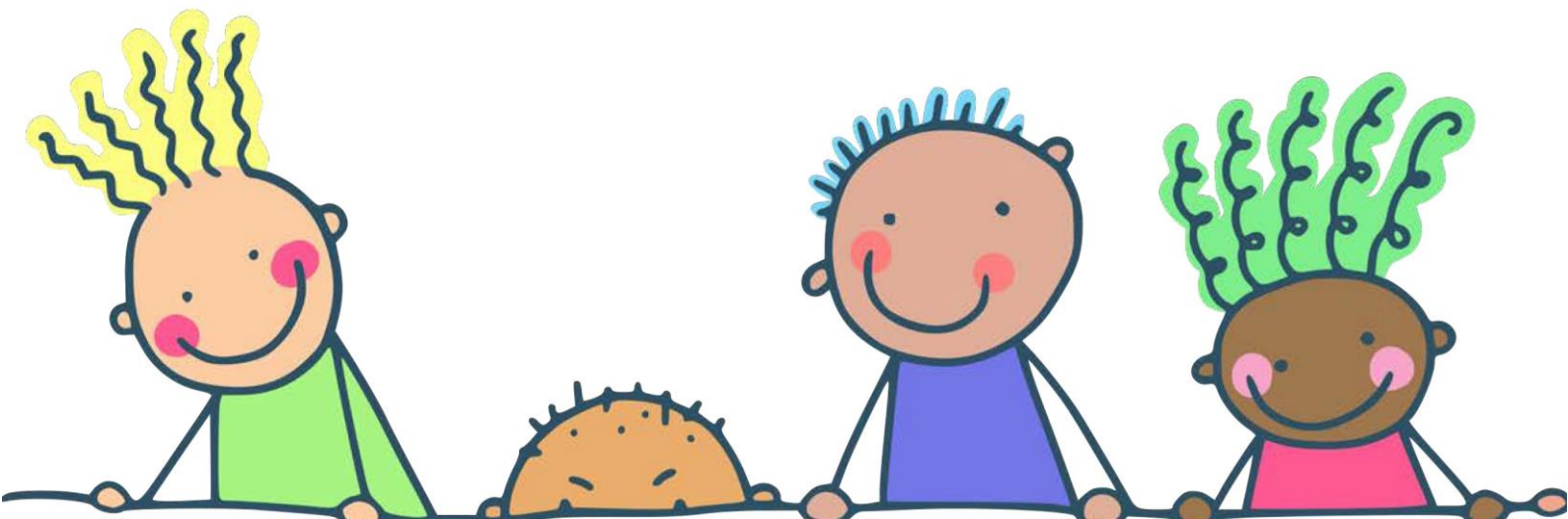
Δώρα Ηρακλέους, Στεφανία Σάββα, Γκόφω Κατέβα
Ερευνητικό Κέντρο SYNTHESIS
Ταγματάρχη Πουλίου 33
Λευκωσία 1101
Κύπρος

ΕΚΔΟΣΗ

Elhuyar

Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

SYNTHESIS
CENTER FOR RESEARCH AND EDUCATION

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Το έργο ΝΕΟ ABC με λίγα λόγια	6
Τι είναι η συν-δημιουργία;.....	7
Προσαρμογή αυτής της πιλοτικής δράσης σε διαφορετικά πλαίσια	7
Στόχοι της νέας πιλοτικής δράσης	10
Πώς λειτουργεί αυτό το εγχειρίδιο και ποιος μπορεί να το βρει χρήσιμο	11
Σημαντικές πληροφορίες	13
ΑΣ ΑΡΧΙΣΟΥΜΕ!	14
ΚΕΦΑΛΑΙΑ: Εισαγωγή στις δραστηριότητες.....	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Ο τοίχος της καλοσύνης.....	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Η τάξη της αγάπης.....	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Kamishibai για τη φιλία.....	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Μια διαπολιτισμική βιβλιοθήκη στο σχολείο.....	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Ιστορίες για αυτοβελτίωση.....	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Το ιδανικό σχολείο, μέσα από τα μάτια των παιδιών	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: Το σχολείο που ονειρεύομαι.....	49
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: Πέρα από τις εθνικές ταυτότητες, τις θρησκείες και τις πεποιθήσεις, είμαστε όλοι φίλοι!	52
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: Πάντα χαρούμενοι όταν μαζευόμαστε	56
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10: Ο δικός μας λαχανόκηπος	60
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11. Κομποστοποίηση, η ανακύκλωση της φύσης.....	64
Αξιολόγηση και συστάσεις	72
Τελικές συμβουλές και προβληματισμοί.....	73
Διάχυση της δραστηριότητάς σας.....	74
Ευχαριστίες	75

Το ΝΕΟ ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθ. 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό τόπο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Σε αυτό το εγχειρίδιο θα βρείτε:

- μια σύντομη περιγραφή του έργου NEW ABC και των βασικών εννοιών που το καθοδηγούν
- ορισμένες γενικές κατευθυντήριες γραμμές και συγκεκριμένες συμβουλές για την προσαρμογή αυτής της πιλοτικής δράσης σε διαφορετικά πλαίσια
- τους στόχους της πιλοτικής δράσης
- μια διεξοδική περιγραφή των δραστηριοτήτων που παρουσιάζονται μαζί με συμβουλές για την υλοποίησή τους
- μερικές σκέψεις που προκύπτουν από την εμπειρία μας, οι οποίες ενδεχομένως θα σας φανούν χρήσιμες

Το έργο NEO ABC με λίγα λόγια

Το NEW ABC είναι ένα έργο που χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» και στο οποίο συμμετέχουν 13 εταίροι από εννέα ευρωπαϊκές χώρες με στόχο την ανάπτυξη και την υλοποίηση εννέα πιλοτικών δράσεων. Σε όλες τις πιλοτικές δράσεις του NEW ABC εμπλέκονται παιδιά και νέοι με μεταναστευτική βιογραφία, αλλά και εκπαιδευτικοί, οικογένειες, κοινότητες και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς που ανήκουν σε κάθε εκπαιδευτική διαδικασία. Όλοι αυτοί αποτελούν συν-δημιουργούς καινοτόμων δράσεων που αποσκοπούν στην ενδυνάμωση και την ορατότητά τους.

Αν θέλετε να μάθετε περισσότερα για το NEW ABC, αυτός είναι ο σύνδεσμος για την ιστοσελίδα του έργου όπου μπορείτε να βρείτε πληροφορίες και για τις υπόλοιπες πιλοτικές δράσεις:

newabc.eu

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

SYNTHESIS
CENTER FOR RESEARCH AND EDUCATION

Τι είναι η συνδημιουργία;

Πριν παρουσιάσουμε τις δραστηριότητες που συνδημιουργήθηκαν με παιδιά για την πιλοτική δράση *Το Ιδανικό Σχολείο: τα παιδιά ως φορείς χάραξης πολιτικής*, θα θέλαμε να εξηγήσουμε με λίγα λόγια τα βασικά χαρακτηριστικά της συνδημιουργίας, της διαδικασίας δηλαδή του να δημιουργώ από κοινού.

Η συν-δημιουργία είναι μια μέθοδος που χρησιμοποιείται για την ανάπτυξη δημοκρατικών συμπράξεων μεταξύ ερευνητών και τοπικών/κοινοτικών φορέων, προωθώντας τη συμμετοχή τους στο σχεδιασμό πρακτικών που είναι προσαρμοσμένες σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο και ανταποκρίνονται στις ανάγκες της κοινότητας και των συμμετεχόντων που εξυπηρετούν.

Η συνδημιουργία είναι ιδιαίτερα κατάλληλη για την αύξηση της δέσμευσης και της συμμετοχής των πολιτών στη χάραξη πολιτικής, διότι:

θέτει στον πυρήνα της την αξία του τελικού χρήστη

δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην εφαρμογή συν-δημιουργούμενων πρακτικών

περιλαμβάνει από την αρχή ευρύτερες στρατηγικές διάδοσης ως μέρος του σχεδιασμού

Όλες οι δραστηριότητες που παρουσιάζονται σε αυτό το εγχειρίδιο έχουν σχεδιαστεί και υλοποιηθεί μαζί με μαθητές, δασκάλους, διευθυντές, γονείς, παππούδες, γιαγιάδες και εθελοντές από 13 δημόσια σχολεία σε όλη την Κύπρο, που μαζί με τις ερευνήτριες, έδωσαν στα παιδιά χώρο να εκφράσουν τα όνειρα και τις ανάγκες τους. Τόσο οι ενήλικες όσο και τα παιδιά είχαν την ευκαιρία να προβληματιστούν σχετικά με τους κοινωνικούς τους ρόλους, τις θέσεις τους στην κοινότητα, τις αμοιβαίες σχέσεις και τα θεμέλια του διαλόγου, ώστε να ανακαλύψουν τις κοινές τους αξίες, παρότι είχαν διαφορετικό πολιτισμικό και γλωσσικό υπόβαθρο.

Προσαρμογή αυτής της πιλοτικής δράσης σε διαφορετικά πλαίσια

Ένας βασικός στόχος του έργου NEW ABC είναι να διασφαλίσει ότι και οι 9 πιλοτικές δράσεις μπορούν να προσαρμοστούν και να αναπαραχθούν σε διαφορετικά πλαίσια (δηλ. διαφορετικές χώρες, εκπαιδευτικά συστήματα, διαφορετικές κοινότητες). Μετά την ολοκλήρωση της αρχικής εφαρμογής τους, όλες οι πιλοτικές δράσεις δοκιμάστηκαν εκ νέου σε διαφορετική χώρα-εταίρο και από διαφορετική ομάδα της κοινοπραξίας του NEW ABC. Η συγκεκριμένη επαναπιλοτική δράση εφαρμόστηκε αρχικά στην Ιταλία και στη συνέχεια εφαρμόστηκε εκ νέου στην Κύπρο. Μπορείτε να διαβάσετε περισσότερα για τις διάφορες πιλοτικές φάσεις μέσω της πλατφόρμας του έργου. Εάν ενδιαφέρεστε να εφαρμόσετε αυτήν την δράση σε διαφορετικό πλαίσιο, μπορεί να σας φανούν χρήσιμες αυτές οι συστάσεις.

Βασικές προτάσεις για οργανισμούς/σχολεία που ενδιαφέρονται να εφαρμόσουν εκ νέου αυτήν και άλλες δράσεις από το έργο NEW ABC

● **Επενδύστε χρόνο για να εξετάσετε τι είναι μοναδικό στο δικό σας περιβάλλον και τι μπορεί να χρειαστεί να προσαρμόσετε.**

Ίσως χρειαστεί να σκεφτείτε εάν υπάρχουν απαιτούμενες αλλαγές ή τροποποιήσεις σε σχέση με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, όπως γεωγραφικά, κοινωνικά ή πολιτισμικά χαρακτηριστικά. Για παράδειγμα, εάν σχεδιάζετε να εργαστείτε με παιδιά και νέους από διαφορετικά εθνικά και εθνοτικά υπόβαθρα, μπορεί να θέλετε να επενδύσετε χρήματα για να προσλάβετε μεταφραστές μιας συγκεκριμένης γλωσσικής κοινότητας που θα στηρίξουν τα παιδιά κατά τη διάρκεια του έργου.

● **Προσκαλέστε σε συνεργασία συναδέλφους τόσο εντός όσο και εκτός του σχολικού περιβάλλοντος.**

Εάν χρειάζεστε την υποστήριξη άλλων συναδέλφων στο σχολείο (συναδέλφους δασκάλους ή βοηθούς διδασκαλίας), μπορεί να θέλετε να τους εμπλέξετε από νωρίς και να βεβαιωθείτε ότι οι απόψεις σας συνάδουν.

● **Εργαστείτε μαζί με τα παιδιά και συλλογικά αποφασίστε πώς θα συνεργαστείτε.**

Εμπλέξτε νέους και παιδιά από την αρχή και βεβαιωθείτε ότι οι απόψεις, οι δεξιότητες και οι ανάγκες τους τροφοδοτούν το σχεδιασμό του έργου. Για παράδειγμα, μπορεί να αποφασίσετε να εμπλέξετε από την αρχή μια μικρή συμβουλευτική ομάδα παιδιών, ώστε να σας βοηθήσουν να οργανώσετε το έργο.

● **Σχεδιάστε το μαθησιακό σας περιβάλλον.**

Για παράδειγμα, θα εργάζεστε σε σχολεία ή σε μη σχολικά περιβάλλοντα μάθησης (π.χ. ομάδες νέων, λέσχες μετά το σχολείο, συλλόγους Σαββατοκύριακου κ.λπ.); Αυτό θα καθορίσει επίσης πώς θα δομήσετε τις δραστηριότητες (δηλ. κατά τη διάρκεια ενός σχολικού έτους ή μεμονωμένες δραστηριότητες) και πόσοι συμμετέχοντες θα συμμετέχουν κάθε φορά.

● **Κάντε μια λίστα με επιθυμητά υλικά, πηγές και υπηρεσίες που μπορεί να χρειαστείτε.**

Καθώς αναπτύσσετε τις ιδέες του έργου σας, είναι σημαντικό να λάβετε υπόψη τους πόρους/πηγές που θα χρειαστείτε. Για παράδειγμα, πού θα ολοκληρώσετε τις δραστηριότητες; Τι χώρους θα χρειαστείτε; (π.χ. δωμάτια, υπαίθριοι χώροι). Θα θέλατε επίσης να εξετάσετε ζητήματα προσβασιμότητας (π.χ. διαθεσιμότητα στάθμευσης, πρόσβαση σε αναπηρικό αμαξίδιο, τουαλέτες, κοντά σε στάσεις των μέσων μαζικής μεταφοράς). Η λίστα σας μπορεί επίσης να περιλαμβάνει ιδέες δραστηριοτήτων (π.χ. εκδρομή, επισκέψεις σε μουσεία) ή συνεργασία με ειδικούς επαγγελματίες (π.χ. καλλιτέχνες, θεατρολόγοι). Εξίσου σημαντικό είναι το τι υλικά θα χρειαστείτε για τις δραστηριότητές σας (π.χ. κόλλες χαρτιού,μπογιές, σημειωματάρια, γραφική ύλη, (διαδραστικός) πίνακας, διαδικτυακά μαθήματα κατάρτισης).

● **Επενδύστε χρόνο και φροντίδα στη συν-δημιουργία ενός ασφαλούς περιβάλλοντος.**

Βεβαιωθείτε ότι έχετε συμπεριλάβει χρόνο για δραστηριότητες οικοδόμησης σχέσεων που ενθαρρύνουν τους συμμετέχοντες να εξοικειωθούν μεταξύ τους και να αναπτύξουν εμπιστοσύνη σε όλα τα μέλη της ομάδας. Τα αναψυκτικά και τα σνακ βοηθούν στη δημιουργία ενός πιο χαλαρού κοινωνικού περιβάλλοντος, επομένως φροντίστε να έχετε σκεφτεί καλά τον προϋπολογισμό σας!

● Υποστηρίξτε τους συμμετέχοντες στο έργο.

Παρέχετε ευκαιρίες κατάρτισης και ανάπτυξης δεξιοτήτων για να υποστηρίξετε όσους εμπλέκονται σε δραστηριότητες του έργου (π.χ. μαθητές, βοηθούς διδασκαλίας ή συναδέλφους δασκάλους), ενώ συμμετέχουν σε αυτό. Υπάρχουν κάποιες συγκεκριμένες κοινωνικές, πολιτισμικές, γλωσσικές ή μαθησιακές ανάγκες που ίσως χρειαστεί να σκεφτείτε ή επαναξιολογήσετε;

● Αξιολογήστε την επαναπilotική σας δράση.

Κάθε έργο χρησιμεύει ως μια μοναδική ευκαιρία μάθησης για να αναλογιστούμε τι λειτούργησε, τι απέτυχε και τι θα μπορούσε να γίνει διαφορετικά. Επενδύστε χρόνο για να σχεδιάσετε την αξιολόγηση του έργου και σκεφτείτε δραστηριότητες που μπορεί να σας φανούν χρήσιμες (π.χ. καρτ ποστάλ με ανατροφοδότηση, αναστοχαστική συζήτηση, δημιουργικές γραφή, ομαδική συζήτηση).

● Οργανωθείτε από την αρχή.

Ενώ αναπτύσσετε το «σχέδιο δράσης» και σκέφτεστε την έκβαση του έργου σας, είναι επίσης σημαντικό να εστιάσετε στο πώς θα εμπλέξετε περισσότερα άτομα και φορείς στις δράσεις σας, ή πώς θα διαδώσετε τα αποτελέσματά τους. Τα πράγματα που πρέπει να λάβετε υπόψη μπορεί να περιλαμβάνουν:

- Ποια βασικά ζητήματα σκοπεύετε να αντιμετωπίσετε;
- Πώς μπορούν οι συμμετέχοντες να συμμετάσχουν σε αυτές τις δραστηριότητες με ουσιαστικούς τρόπους;
- Ποια είναι η βασική ομάδα-στόχος; (τοπική κοινότητα, φορείς λήψης αποφάσεων)

Ελπίζουμε ότι αυτές οι συστάσεις θα σας στηρίξουν στον σχεδιασμό της διαδικασίας για την υλοποίηση μελλοντικών δράσεων.

Ποιες προσαρμογές κάναμε για να εφαρμόσουμε την αρχική pilotική δράση στο δικό μας πλαίσιο και συγκείμενο;

Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι προσαρμόσαμε αρκετά αυτή τη δράση σε σχέση με το αρχικό pilotικό πρόγραμμα λόγω των διαφορετικών πλαισίων και συμμετεχόντων που εμπλέκηκαν στις δραστηριότητες. Ενώ η αρχική pilotική δράση στην Ιταλία επικεντρώθηκε κυρίως σε τοπικά σχολεία στο Φορλί και, ως εκ τούτου, απευθυνόταν σε περιορισμένο αριθμό δασκάλων, η δεύτερη pilotική δράση στην Κύπρο ενέπλεξε σχολεία στις πλείστες επαρχίες (Λευκωσία, Λεμεσός, Λάρνακα, Πάφος) προσεγγίζοντας έτσι έναν εκτεταμένο αριθμό δασκάλων. Στην περίπτωση μας, συνολικά 48 εκπαιδευτικοί συμμετείχαν στα αρχικά εργαστήρια για εκπαιδευτικούς, και περίπου 43 εκπαιδευτικοί υλοποίησαν και επαναπροσάρμοσαν μαζί με τους μαθητές τους επιλεγμένες δραστηριότητες στα σχολεία τους. Αυτό φυσικά συνοδεύτηκε με συγκεκριμένες δυσκολίες, αφού είχαμε να διαχειριστούμε ένα σημαντικό αριθμό εκπαιδευτικών που συμμετείχαν ενεργά στο έργο και χρειάζονταν υποστήριξη σε όλη τη δεύτερη φάση υλοποίησής του.

Μια δεύτερη σχετική διαφορά αφορούσε την ηλικία των συμμετεχόντων. Ενώ η αρχική pilotική δράση στην Ιταλία επικεντρώθηκε κυρίως στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, η δεύτερη pilotική δράση στην

Κύπρο αφορούσε μαθητές από την Προσχολική έως την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Υπό αυτή την έννοια, ορισμένες από τις δραστηριότητες προσαρμόστηκαν με σημαντικές αλλαγές -ιδιαίτερα εκείνες που υλοποιήθηκαν στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ωστόσο, οι μεθοδολογίες που στηρίζουν το έργο επιτρέπουν τη συνδημιουργική ελευθερία, έτσι ώστε οι εκπαιδευτικοί να αισθάνονται ότι μπορούν να είναι όσο ευέλικτοι επιθυμούν με την προσαρμογή των δραστηριοτήτων.

Στόχοι της νέας πιλοτικής δράσης

Σημείωση για την πρώτη πιλοτική φάση.

Η αρχική πιλοτική δράση στην Ιταλία επικεντρώθηκε στο να δώσει φωνή στις πραγματικές ανάγκες των παιδιών (και των οικογενειών τους) στην εκπαίδευση και στο να αυξήσει την ορατότητα του τρόπου με τον οποίο η ένταξη μπορεί να συνδημιουργηθεί μέσα από τις ιδέες των δασκάλων, των παιδιών και των συγγενών τους. Επισημάνθηκε ότι οι ιδέες των άμεσα εμπλεκόμενων στην εκπαιδευτική διαδικασία, αν και συχνά παραμελούνται, είναι κεντρικής σημασίας για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Θα πρέπει επομένως να τις παρουσιάσουμε μέσα από διάφορες στρατηγικές, οι οποίες μπορούν να χωριστούν σε δύο επίπεδα:

- Πρώτον, οι φωνές των παιδιών, των γονέων και των δασκάλων θα πρέπει να έχουν αντίκτυπο στο μικρο-επίπεδο των δραστηριοτήτων της τάξης. Τα άτομα αυτά πρέπει να είναι σε θέση να εκφράσουν την άποψή τους και να κάνουν τη διαφορά στον τρόπο με τον οποίο εκτυλίσσονται οι καθημερινές δραστηριότητες στις σχολικές μονάδες.
- Δεύτερον, οι οπτικές των διάφορων φορέων πρέπει να έχουν ορατότητα, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τη δημιουργία συνέργειων και σχέσεων με φορείς χάραξης πολιτικής σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Σε αυτή την περίπτωση, ο στόχος είναι να φέρουν τις ιδέες των παιδιών και των γονιών τους στο προσκήνιο, αναγκάζοντας τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής να λάβουν υπόψη τις ιδέες και οπτικές τους.

Δεδομένου ότι οι διαφορές μεταξύ των δύο πιλοτικών πλαισίων (βλ. παραπάνω) δεν συγκρούονταν ως προς το περιεχόμενο και το πνεύμα, η ομάδα του Ερευνητικού Κέντρου SYNTHESIS ακολούθησε αυτούς τους στόχους και προσπάθησε να ενισχύσει τις φωνές των παιδιών και των γονιών τους ενεργοποιώντας άμεσα μεγαλύτερο αριθμό παιδιών και γονιών καθ' όλη τη διάρκεια της δεύτερης πιλοτικής φάσης. Επιπλέον, η ομάδα του SYNTHESIS προσπάθησε να εμπλέξει ενεργά τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής στη διαδικασία υλοποίησης των δραστηριοτήτων, όπως αποδεικνύεται από τις δραστηριότητες στο Κεφάλαιο 1, Κεφάλαιο 2 και Κεφάλαιο 11 (βλ. στις παρακάτω ενότητες). Κατά συνέπεια, οι κύριοι στόχοι αυτής της επαναπιλοτικής δράσης περιλαμβάνουν:

- Ενθάρρυνση και διευκόλυνση της ενεργού συμμετοχής των παιδιών σε δραστηριότητες και συζητήσεις που επηρεάζουν τη ζωή τους, διασφαλίζοντας ότι η φωνή τους ακούγεται και εκτιμάται.
- Ενδυνάμωση των παιδιών παρέχοντάς τους τις δεξιότητες, τις γνώσεις και την αυτοπεποίθηση για να εκφράσουν τις απόψεις τους, να κάνουν επιλογές και να αναλάβουν δράση σε θέματα που τους ενδιαφέρουν.

- Προώθηση της συμμετοχικότητας με τη συμμετοχή παιδιών και γονέων από διαφορετικά υπόβαθρα, ικανότητες και εμπειρίες στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.
- Δημιουργία ασφαλών και υποστηρικτικών χώρων όπου τα παιδιά μπορούν να εκφράσουν ελεύθερα τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις ανησυχίες τους χωρίς φόβο κρίσης ή τιμωρίας.
- Προετοιμασία των παιδιών να γίνουν δραστήριοι, ενημερωμένοι και υπεύθυνοι πολίτες που συμμετέχουν σε δραστηριότητες της κοινωνίας των πολιτών και κοινοτικές πρωτοβουλίες.
- Καταγραφή και ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών των παιδιών μέσω διαφόρων μέσων, όπως η τέχνη, η γραφή, ο ήχος και το βίντεο, για να ενισχύσουν τις φωνές τους και να δημιουργήσουν ένα ευρύτερο αντίκτυπο.
- Συνεργασία με γονείς, εκπαιδευτικούς, κυβερνητικούς φορείς και ΜΚΟ για να διασφαλιστεί ότι οι προοπτικές των παιδιών ενσωματώνονται στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε διάφορα επίπεδα.

Πώς λειτουργεί αυτό το εγχειρίδιο και ποιος μπορεί να το βρει χρήσιμο

Το εγχειρίδιο αναπτύχθηκε κατά τη δεύτερη πιλοτική φάση με οδηγό την αρχική, πρωτύπη πιλοτική φάση που είχε λάβει χώρα στην Ιταλία. Η ομάδα της Ιταλίας παρήγαγε [το πρώτο εγχειρίδιο](#) που περιγράφει λεπτομερώς τη διαδικασία συνδημιουργίας και περιγράφει την ανάπτυξη διαφορετικών δραστηριοτήτων που αναπτύχθηκαν από τα συμμετέχοντα μέλη. Στο εγχειρίδιό μας, θα βρείτε μια συλλογή από συνδημιουργημένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες και πηγές που εφαρμόστηκαν στην Κύπρο. Το εγχειρίδιο ακολουθεί μια επισκόπηση βήμα προς βήμα όλων των δραστηριοτήτων συνδημιουργίας, τις οποίες μπορείτε να αναπαράγετε και να προσαρμόσετε στις τάξεις σας, αλλά και να αξιολογήσετε τους μαθητές σας.

Αυτό θα σας φανεί χρήσιμο εάν:

ο προγραμματίζετε δραστηριότητες που αφορούν συγκεκριμένα θέματα του αναλυτικού προγράμματος, όπως ταυτότητα, συνεργασία και ομαδική εργασία, επικοινωνία για πολυπολιτισμικές ομάδες μαθητών.

ο επιθυμείτε να οργανώσετε εργαστήρια για τη συνδημιουργία καλλιτεχνικών έργων που θέλουν να ευαισθητοποιήσουν σχετικά με τη σημαντικότητα των φωνών των παιδιών και της αυτο-εκπροσώπησης σε μια πολιτισμικά ποικιλόμορφη κοινότητα.

ο θέλετε να ξεκινήσετε ένα σχολικό έργο που εστιάζει στο να δώσει χώρο στους μαθητές να συζητήσουν και να οπτικοποιήσουν το ιδανικό σχολείο για αυτούς.

Για να επιτευχθεί αυτό, το παρόν εγχειρίδιο παρέχει μια λίστα με δραστηριότητες που έχουν αναπροσαρμοστεί στο κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο της Κύπρου, και οι οποίες σχεδιάστηκαν για να υλοποιηθούν σε σχολικές αίθουσες. Οι δραστηριότητες είναι πολύπλευρες και

Το NEW ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθ. 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό τόπο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανakλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

μπορούν να προσαρμοστούν στις ανάγκες όλων των μαθητών ανεξαρτήτως ηλικίας.

Πρώτον, είναι στη διάθεσή σας μια γενική εισαγωγή στις δραστηριότητες για να κατανοήσετε καλύτερα τον τρόπο που έχουν δομηθεί.

Δεύτερον, για κάθε δράση, που ονομάζεται «κεφάλαιο», οι δραστηριότητες θα παρουσιάζονται αναλυτικά. Είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη ότι, ακολουθώντας τις αρχές της συνδημιουργίας, κάθε δραστηριότητα θα μπορούσε να προσαρμοστεί όχι μόνο στο γενικό κοινωνικο-γλωσσικό, πολιτισμικό και κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο αλλά και σε μεμονωμένους μαθητές, μεμονωμένα σχολεία και τις ανάγκες, τα ενδιαφέροντα και τις επιθυμίες τους. Για το λόγο αυτό, οι δραστηριότητες μπορούν να αναπαραχθούν και να προσαρμοστούν στο σύνολό τους σε διαφορετικά πλαίσια κάθε φορά. Παρόμοια, κάθε μεμονωμένη δραστηριότητα μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε διαφορετικά συγκείμενα με συναφείς στόχους.

Τρίτον, είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη ότι όλες οι δραστηριότητες και τα εργαλεία σχεδιάστηκαν από κοινού με όλους τους συμμετέχοντες και ότι, επομένως, οποιαδήποτε αναπαραγωγή μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τα πλαίσια και τα ενδιαφέροντα των εμπλεκόμενων δασκάλων και μαθητών. Στην ίδια σημείωση, τονίζουμε ότι κάθε δραστηριότητα μπορεί επίσης να διεξαχθεί με διαφορετική σειρά, ανάλογα με τις ανάγκες της ομάδας και του πλαισίου.

Εν τέλει, μην ξεχνάτε ότι η υιοθέτηση της δύναμης της συνδημιουργίας μπορεί να είναι ένας εξαιρετικός καταλύτης για την καλλιέργεια της φαντασίας σας ως εκπαιδευτικού. Αυτή η συνεργατική προσέγγιση μοιάζει με μια ζωντανή παιδική χαρά για το δημιουργικό σας πνεύμα! Συμμετέχοντας σε συζητήσεις, συνεδρίες καταιγισμού ιδεών και συλλογικές προσπάθειες με συναδέλφους εκπαιδευτικούς, μαθητές, γονείς και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, θα ξεκλειδώσετε νέες διαστάσεις που θα σας δώσουν έμπνευση. Η συνδημιουργία δεν είναι μόνο η απλή ανταλλαγή ιδεών, αλλά πρόκειται για την απαρχή της καινοτομίας. Καθώς εξερευνάτε μαζί νέες μεθόδους διδασκαλίας και εκπαιδευτικού περιεχομένου, αφήστε τη δημιουργικότητά σας να κυλήσει, πειραματιστείτε με νέες διδακτικές προσεγγίσεις και παρακολουθήστε την τάξη σας να μεταμορφώνεται σε ένα δυναμικό κέντρο μάθησης και ενθουσιασμού. Θυμηθείτε, δεν είστε απλώς αποδέκτης ιδεών. Είστε δημιουργοί, που συνδιαμορφώνουν το μέλλον της εκπαίδευσης με το μοναδικό σας όραμα και ενέργεια!

Σημαντικές πληροφορίες για κοινή χρήση

Συγκατάθεση

Ανάλογα με την ηλικιακή ομάδα των συμμετεχόντων και την εθνική νομοθεσία, ίσως χρειαστεί να λάβετε γονική συγκατάθεση για να μπορέσουν μαθητές να συμμετάσχουν στις δραστηριότητες. Βεβαιωθείτε ότι το έντυπο συγκατάθεσης είναι σαφές (χωρίς τεχνικούς όρους), ακριβές και λεπτομερές. Πρέπει να εξηγεί ο γενικός σκοπός του έργου, το πώς θα συμμετάσχουν οι μαθητές στις πιλοτικές δραστηριότητες και πώς τα δεδομένα (π.χ. ηχογραφήσεις συνομιλιών, έργα τέχνης ή podcast) θα χρησιμοποιηθούν για σκοπούς διάχυσης (π.χ. εκθέσεις, παρουσιάσεις, παραστάσεις, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες, κ.λπ.).

Απόρρητο και ανωνυμία

Οι διαδικασίες συνδημιουργίας και συνεργασίας βασίζονται σε σχέσεις εμπιστοσύνης. Εάν σκοπεύετε να εμφανίσετε πρόσωπα μαθητών στα τελικά παραδοτέα του έργου, συζητήστε πού και πώς θα διαδοθούν. Εξηγήστε ότι οποιαδήποτε αναφορά στις ιστορίες/εμπειρίες/προσωπικές τους πληροφορίες θα παραμείνει ανώνυμη - κανείς δεν θα ξέρει ότι ήταν αυτοί, και μέσα στο περιβάλλον μικρότερης τάξης/ομάδας, θα έχουν πάντα την επιλογή του να προσθέσουν ή όχι το όνομά τους ή/και να γράψουν με ψευδώνυμο αν το επιθυμούν. Το να γράφει κανείς χρησιμοποιώντας ψευδώνυμο μπορεί στην πραγματικότητα να είναι απελευθερωτικό, καθώς τα παιδιά μπορεί να αισθάνονται πιο άνετα να μοιραστούν ψήγματα του εσωτερικού τους κόσμου και, έτσι, να είναι πιο πρόθυμα να εμβαθύνουν καθ' όλη τη διάρκεια της δημιουργικής αυτής διαδικασίας.

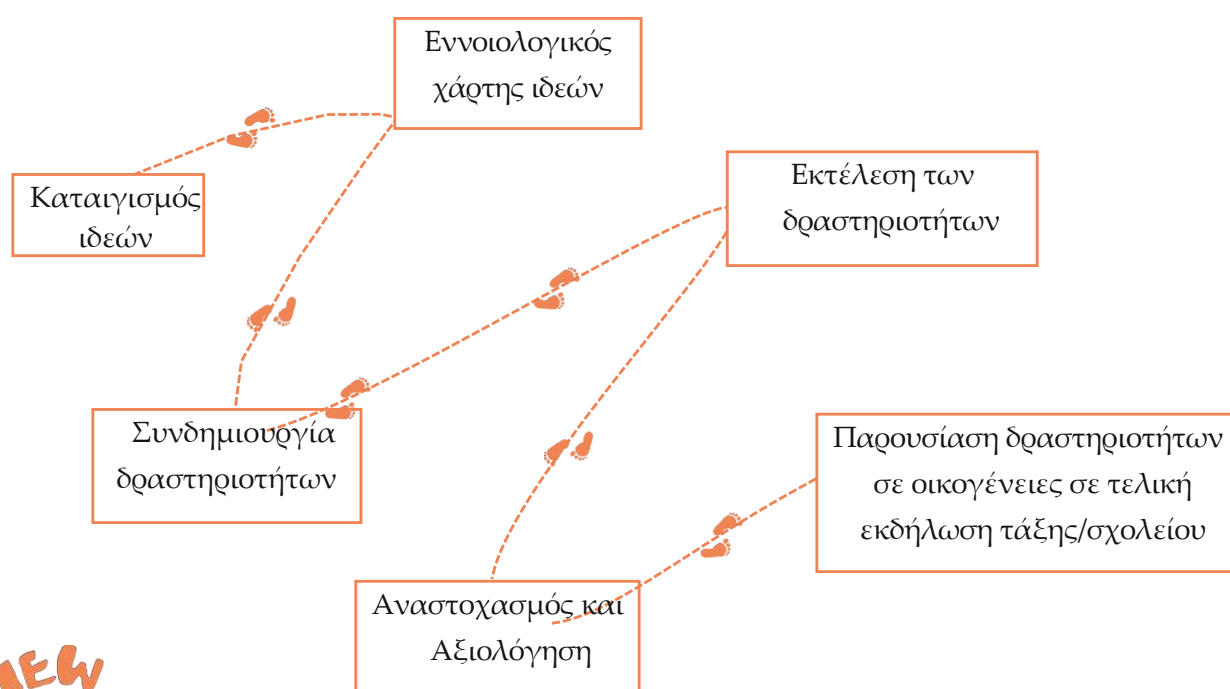

ΑΣ ΑΡΧΙΣΟΥΜΕ!

Εισαγωγή στις δραστηριότητες

Τα επόμενα κεφάλαια συνιστούν την καρδιά αυτού του εγχειριδίου. Συγκεντρώνουν τη δημιουργικότητα, τη φαντασία και τις εκπαιδευτικές προσεγγίσεις των συνδημιουργών τους, δηλαδή των εκπαιδευτικών, των μαθητών, των νέων, των γονέων, των μελών της κοινότητας και των ερευνητών. Βασικές συνιστώσες είναι η υλοποίηση δραστηριοτήτων που δημιουργούν κριτική σκέψη γύρω από ζητήματα συμμετοχής, ένταξης και ενδυνάμωσης και η δημιουργία ενός ασφαλούς χώρου στον οποίο όλοι οι συμμετέχοντες αισθάνονται ότι οι απόψεις, οι σκέψεις και τα συναισθήματά τους λαμβάνονται υπόψη για την ανάπτυξη ιδανικών σχολείων και κοινοτήτων.

Πιο κάτω σκιαγραφούνται συνοπτικά έντεκα δραστηριότητες. Κάθε κεφάλαιο ξεκινά με μια σύντομη περιγραφή του πλαισίου, των μαθησιακών στόχων και του υλικού που θα χρειαστείτε. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, οι περισσότερες από τις δραστηριότητες προσαρμόστηκαν ή εμπνεύστηκαν από την πρώτη πιλοτική φάση που εφαρμόστηκε από την ομάδα του Πανεπιστημίου της Μπολόνια και σχολείων στην Ιταλική πόλη Φορλί. Αυτές οι δραστηριότητες είναι απλώς παραδείγματα για το πώς μπορεί να εκτυλιχθεί μια δραστηριότητα που δημιουργείται από κοινού, που διέπεται από τις αρχές της συνδημιουργίας. Μπορείτε να πάρετε κάποια έμπνευση, αλλά μην φοβάστε να αλλάξετε τις δραστηριότητες σύμφωνα με το συγκεκριμένο σας πλαίσιο!

Στην τάξη, όλες οι δραστηριότητες ακολούθησαν τα εξής βήματα: Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι συνεδρίες καταιγισμού ιδεών πραγματοποιήθηκαν μετά από μια εκτενή σειρά εργαστηρίων με εκπαιδευτικούς, κατά τη διάρκεια των οποίων παρουσιάστηκε το πρωτότυπο πιλοτικό εγχειρίδιο που δημιουργήθηκε στην Ιταλία. Υπό αυτή την έννοια, όλοι οι δάσκαλοι που συμμετείχαν στην επαναληπτική φάση, ενέπλεξαν τους συναδέλφους τους, τη διεύθυνση του σχολείου και τους μαθητές στη διαδικασία επιλογής των δραστηριοτήτων που θα αναπαρήγαγαν/προσάρμοζαν. Οι δραστηριότητες που παρουσιάζονται εδώ μπορούν να υλοποιηθούν καθ' όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς και μπορείτε να προσαρμόσετε τις δραστηριότητες στο δικό σας πρόγραμμα χωρίς να αισθάνεστε περιορισμένοι ή πιεσμένοι από το χρόνο.

Όλες οι δραστηριότητες του παρόντος εγχειριδίου δίνουν τη δυνατότητα στα παιδιά και τους νέους να μιλήσουν για τον εαυτό τους, να σκεφτούν το ρόλο που έχουν στις κοινότητές τους και να σχεδιάσουν τα ιδανικά τους σχολεία. Δίνοντας φωνή σε παιδιά και νέους και εμπλέκοντάς τους στη διαδικασία σχεδιασμού, καλλιεργούμε την αίσθηση της ιδιοκτησίας (ownership). Αυτό όχι μόνο επιβραβεύει τις οπτικές των παιδιών, αλλά αναγνωρίζει επίσης ότι τα παιδιά είναι ενεργοί συμμετέχοντες στο εκπαιδευτικό ταξίδι. Οι δραστηριότητες προωθούν την κριτική σκέψη, την επίλυση προβλημάτων και τη δημιουργικότητα, καθώς οι μαθητές εξέταζαν ποια στοιχεία θα δημιουργούσαν τις πιο ευνοϊκές και εμπνευσμένες κοινότητες μάθησης. Αυτό το εκπαιδευτικό ταξίδι εδραιώνει μια κουλτούρα συμπερίληψης, όπου αναγνωρίζονται οι διαφορετικές ανάγκες και προτιμήσεις των μαθητών, οδηγώντας τελικά στην ανάπτυξη σχολείων που ανταποκρίνονται, προσαρμόζονται και συμβάλλουν σε ουσιαστικές μαθησιακές εμπειρίες. Έχουμε την πεποίθηση ότι οι δραστηριότητές μας, όχι μόνο ενδυναμώνουν τα παιδιά και τους νέους αλλά θέτουν τις βάσεις για πιο μαθητοκεντρικές, καινοτόμες και ολιστικές προσεγγίσεις στην εκπαίδευση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Ο Τοίχος της Καλοσύνης

Τίτλος στην πρώτη πιλοτική φάση: Δραστηριότητα 1. Λέσχη Βιβλίου & Δραστηριότητα 3. Ανακαινίζοντας ένα δωμάτιο (οι δραστηριότητες προσαρμόστηκαν με σημαντικές αλλαγές)

Πλαίσιο: Πρώτο Δημοτικό Σχολείο Παλλουριώτισσας, Λευκωσία & Συμμετέχοντες: 36 μαθητές της τρίτης τάξης (8 ετών), 10 δάσκαλοι, διευθυνση, γονείς, 6 δημοτικοί υπάλληλοι (για την τοποθέτηση του τοίχου και για να συζητήσουν την επιστολή που έστειλαν τα παιδιά στον Δήμαρχο Λευκωσίας), άλλα γειτονικά σχολεία (διευθυντές και κάποιοι μαθητές) που συνέβαλαν στον Τοίχο της Καλοσύνης, ενώ περισσότερα από 100 μέλη της κοινότητας ενημερώθηκαν για τον Τοίχο της Καλοσύνης μέσα από ενημερωτικά φυλλάδια που δημιούργησαν οι μαθητές.

Υλικά: Βιβλία για έναρξη συζήτησης, χρωματιστό χαρτί, μαρκαδόροι, κόντρα πλακέ για τη δημιουργία του τοίχου, χρώματα, πινέλα, μπροσούρες.

Μέχρι το τέλος αυτού του Κεφαλαίου τα παιδιά θα έχουν...

- Διαπραγματευθεί και συζητήσει διάφορες ιδέες
- Δουλέψει συνεργατικά για ένα κοινό έργο
- Βελτιώσει τις δημιουργικές και επικοινωνιακές τους δεξιότητες
- Βελτιώσει τις γλωσσικές τους δεξιότητες γράφοντας επιστολή σε τοπικούς φορείς και τρίπτυχο ενημέρωσης για την κοινότητα
- Μάθει να σκέφτεται χωρίς αποκλεισμούς (πληροφορίες γραμμένες σε διάφορες γλώσσες και όχι μόνο στα ελληνικά)
- Νιώσει τη χαρά της συμπερίληψης και θα αρχίσουν να κατανοούν τον δικό τους ρόλο και αξία στην κοινότητα
- Νιώσει τη χαρά της προσφοράς και της αποτελεσματικότητας της εργασίας τους

Αφετηρία

Για να εισαγάγετε τις δραστηριότητες, μπορείτε να προτείνετε μερικά βιβλία που ασχολούνται με κεντρικά θέματα σχετικά με τη ζωή σε μια (σχολική) κοινότητα, όπως η ευγένεια, η ισότητα, προωθώντας το κεντρικό μήνυμα ή τα μηνύματα των επιλεγμένων βιβλίων. Για παράδειγμα, στη δράση μας, η πρώτη συνάντηση για καταιγισμό ιδεών πραγματοποιήθηκε με τα παιδιά του Κεντρικού Μαθητικού Συμβουλίου και της Περιβαλλοντικής Επιτροπής του σχολείου, αφού εμπνεύστηκαν από το παραμύθι «Wonder» με θέμα την «Καλοσύνη». Μαθητές και δάσκαλοι διερεύνησαν τι σημαίνει καλοσύνη και πιθανές ενέργειες που θα διέδιδαν αυτή την έννοια. Έχοντας ήδη στο μυαλό τους μια άλλη δραστηριότητα από το ιταλικό εγχειρίδιο (Ανακαίνιση δωματίου), συναποφάσισαν να δημιουργήσουν έναν Τοίχος Καλοσύνης ως απότο αποτέλεσμα.

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε χρωματιστά χαρτάκια για να συγκεντρώσετε τις ιδέες των παιδιών και να συζητήσετε μέχρι να καταλήξετε σε κοινή απόφαση για την υλοποίηση όσων ιδεών/δράσεων επιθυμείτε.

Πρώτη συνάντηση με τα παιδιά του Κεντρικού Μαθητικού Συμβουλίου και της Περιβαλλοντικής Επιτροπής του σχολείου

Το NEW ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθ. 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό τόπο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Δραστηριότητα 1: Χτίζοντας τον Τοίχο της Καλοσύνης

Σε αυτή την πρώτη δραστηριότητα, θα προσκαλέσετε τα παιδιά να συμβάλουν στη δημιουργία του Τοίχου της Καλοσύνης. Ο Τοίχος της Καλοσύνης είναι μια συνεργατική, διαδραστική δραστηριότητα που σκοπεύει να εμπλέξει την κοινότητα σε μια διαδικασία δούναι και λαβείν. Η κύρια αποστολή του τοίχου είναι να δίνει τη δυνατότητα σε οποιοδήποτε κάτοικο της περιοχής να αφήνει πράγματα που δε χρειάζεται πια ή που έχουν περισσέψει (π.χ. ρούχα, παπούτσια, τρόφιμα, παιχνίδια, βιβλία), για να τα παίρνουν άνθρωποι που τα έχουν πραγματικά ανάγκη.

Τρόπος αναπαραγωγής της δραστηριότητας:

- 1) Αρχικά, θα πρέπει να ευχαριστήσετε τους μαθητές για τις ιδέες τους κατά τη συνεδρία καταιγισμού ιδεών και να τους προσκαλέσετε για μια βόλτα στην αυλή του σχολείου για να εντοπίσετε τον κατάλληλο χώρο για τη δημιουργία του τοίχου.
- 2) Υπενθυμίστε τους ότι η επιλογή του χώρου είναι πολύ σημαντική γιατί θα πρέπει να είναι ορατός στους περαστικούς!
- 3) Επιστρέψτε στην τάξη και δώστε στα παιδιά ένα λευκό φύλλο χαρτιού και ζητήστε τους να σχεδιάσουν τις ιδέες τους για το πώς θα μοιάζει ο τοίχος.
- 4) Συμπεριλάβετε όσο το δυνατόν περισσότερα στοιχεία από τα σχέδια των μαθητών σας κατά την οριστικοποίηση του σχεδίου του τοίχου. Μπορείτε να συνεργαστείτε με δασκάλους τέχνης και τεχνικούς του σχολείου για πρακτικές διευθετήσεις.
- 5) Μαζί με τους μαθητές σας σχεδιάστε και διακοσμήστε τον Τοίχο της Καλοσύνης.
- 6) Ετοιμάστε μια πινακίδα με απλές οδηγίες για τον τρόπο χρήσης του Τοίχου της Καλοσύνης και τοποθετήστε την δίπλα του. Βεβαιωθείτε ότι έχετε συμπεριλάβει τις περισσότερες από τις ομιλούμενες γλώσσες του σχολείου.

Μαθητές από το Α Δημοτικό Σχολείο Παλλουριώτισσας σχεδιάζουν τον Τοίχο της Καλοσύνης.

Δίπλα στον Τοίχο της Καλοσύνης τοποθετήθηκε μια ενημερωτική πινακίδα στα ελληνικά, αγγλικά, ρωσικά και αραβικά

Το NEW ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθ. 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό τόπο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Δραστηριότητα 2: Διάδοση καλοσύνης σε όλη τη (σχολική) κοινότητα

Αυτή η δραστηριότητα αποτελείται από ποικίλες δράσεις που καθιστούν τον Τοίχο της Καλοσύνης πιο συμπεριληπτικό. Οι δράσεις αυτές αφορούν την ευρύτερη κοινότητα εντός και εκτός σχολείου.

Τρόπος αναπαραγωγής της δραστηριότητας:

1) Ζητήστε από τους μαθητές να σάς πουν πώς μπορείτε όλοι να διαδώσετε το μήνυμα του τοίχου στην (σχολική) κοινότητά σας. Μπορείτε να δώσετε παραδείγματα βγαλμένα από την κυπριακή εμπειρία. Για παράδειγμα, κατά τη δεύτερη συνεδρίαση του κεντρικού μαθητικού συμβουλίου και της περιβαλλοντικής λέσχης, οι συμμετέχοντες αποφάσισαν να ετοιμάσουν ένα ενημερωτικό τρίπτυχο (μπροσούρα) που θα δοθεί στην τοπική κοινότητα. Δύο παιδιά από τη Συρία και την Ουκρανία ανέλαβαν να δώσουν το κείμενο στους γονείς τους για να μεταφραστεί στα ρωσικά και τα αραβικά. Το τρίπτυχο ανέγραφε τα εξής: «Ο ΤΟΙΧΟΣ ΤΗΣ ΚΑΛΟΣΥΝΗΣ: Το Κεντρικό Μαθητικό Συμβούλιο και η Περιβαλλοντική Επιτροπή του σχολείου μας αποφάσισαν να δημιουργήσουν δίπλα από τη νότια είσοδο του σχολείου μας [...] τον Τοίχο της Καλοσύνης. Αυτός ο τοίχος στερεώθηκε πάνω στα πράσινα κάγκελα του σχολείου μας. Στον τοίχο, υπάρχουν κρεμάστρες όπου μπορείτε να κρεμάζετε σε σακούλες καθαρά ρούχα, παπούτσια, παιχνίδια ή χρήσιμα αντικείμενα για το σπίτι που δεν τα χρειάζεστε πια. Πάνω στις σακούλες θα πρέπει να υπάρχει ετικέτα στην οποία θα αναγράφεται το περιεχόμενό της. [...] Εάν χρειάζεστε οτιδήποτε είναι κρεμασμένο στον τοίχο, μπορείτε να το πάρετε. Η δράση αυτή δημιουργήθηκε με πολλή αγάπη από το προσωπικό και τα παιδιά του Α' Δημοτικού Σχολείου Παλλουριώτισσας (ΚΑ).»

Μαθητές από το Α Δημοτικό Σχολείο του Παλλουριώτισσας μοιράζουν το ενημερωτικό τους φυλλάδιο στην τοπική κοινωνία

- 2) Μπορείτε επίσης να στείλετε email σε άλλα σχολεία της κοινότητας, στους δημόσιους φορείς της κοινότητας (δηλ. δήμο) και στην κοινωνία των πολιτών, ώστε να διαδώσετε το μήνυμα για τη δημιουργία του Τοίχου της Καλοσύνης.
- 3) Προσκαλέστε όποιον ενδιαφέρεται να χρησιμοποιήσει τον Τοίχο της Καλοσύνης.
- 4) Μπορείτε να εκτυπώσετε ενημερωτικό υλικό και να το διανείμετε στην κοινότητά σας.

Γονείς και τοπική κοινωνία άρχισαν να χρησιμοποιούν τον Τοίχο της Καλοσύνης

Μερικές σκέψεις:

Για να κατανοήσουμε πλήρως την έκταση αυτής της δραστηριότητας, είναι σημαντικό να αναφέρουμε μερικές από τις εμπειρίες από τη δεύτερη πιλοτική φάση στην Κύπρο. Ελπίζουμε ότι θα σας εμπνεύσουν!

>> Μόλις οι μαθητές συμφώνησαν για τον καταλληλότερο χώρο για την εγκατάσταση του Τοίχου της Καλοσύνης έγραψαν μαζί με τους δασκάλους τους επιστολή προς τον Δήμαρχο Λευκωσίας ζητώντας τη βελτίωση του χώρου πρασίνου δίπλα στο σχολείο, στο σημείο που θα τοποθετούνταν ο Τοίχος της Καλοσύνης. Τα

Το NEW ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθ. 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό τόπο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

παιδιά έστειλαν το γράμμα μέσω ταχυδρομείου. Ο Δήμαρχος Λευκωσίας απάντησε στην επιστολή που του εστάλη και κάποιοι υπάλληλοι του δήμου επισκέφθηκαν το σχολείο. Απαντώντας στην επιστολή των παιδιών και έχοντας συζητήσει με τον διευθυντή για τον εξωραϊσμό του χώρου πρασίνου, αποφασίστηκε να καθαριστεί ο χώρος, να τοποθετηθούν παγκάκια και ειδικό δάπεδο.

>> Γειτονικά σχολεία έστειλαν ενημερωτική ανακοίνωση στους μαθητές του σχολείου τους, για τον «Τοίχο της Καλοσύνης» και τη λειτουργία του. Αντιπροσωπεία παιδιών και εκπαιδευτικών από αυτά τα σχολεία επισκέφτηκε τον Τοίχο της Καλοσύνης και κρέμασε τσάντες που συγκεντρώθηκαν στο σχολείο τους.

>> Η σχολική εφορεία Λευκωσίας έστειλε ηλεκτρονικό ενημερωτικό μήνυμα σε όλα τα σχολεία της Λευκωσίας, για να ακολουθήσουν το παράδειγμα του Δημοτικού Σχολείου Παλλουριώτισσας Α.

>> Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι πολλοί γονείς έδειξαν μεγάλη προθυμία να συμμετάσχουν στη δράση και ήταν πολύ εξυπηρετικοί, καθώς άρχισαν να αφήνουν και να παίρνουν σακούλες από τον τοίχο με ρούχα και χρήσιμα αντικείμενα. Κατά τη διάρκεια των διακοπών του Πάσχα, παιδιά και εκπαιδευτικοί του Δημοτικού Σχολείου Παλλουριώτισσας διαπίστωσαν με ικανοποίηση ότι ο Τοίχος της Καλοσύνης συνέχισε να λειτουργεί κανονικά, πράγμα που τούς εντυπωσίασε και τούς έδωσε μεγάλη ικανοποίηση. Συνολικά, υπήρξε μεγάλη κινητικότητα, ειδικά από τα γειτονικά σχολεία μετά τη διανομή του φυλλαδίου.

>> Ο Τοίχος της Καλοσύνης ήταν ένα συλλογικό δημιουργικό ταξίδι, το οποίο χάρηκαν όλοι οι εμπλεκόμενοι (παιδιά, γονείς, εκπαιδευτικοί). Τα παιδιά ένιωσαν την ικανοποίηση της αποτελεσματικότητας των ενεργειών τους, εφόσον είχαν ανταπόκριση και από τους γονείς και από τους τοπικούς φορείς. Το έργο που δημιουργήθηκε, το οποίο είναι ένα έργο προσφοράς, θα είναι εκεί να εξυπηρετεί την τοπική κοινωνία και να προσθέτει ένα λιθαράκι στην προσφορά αγαθών σε συνανθρώπους μας που τα χρειάζονται, αθόρυβα και σε βάθος χρόνου. Επιπλέον, επιτεύχθηκαν πολλοί μαθησιακοί στόχοι (σύνταξη επιστολής και τρίπτυχου, συνεργατική μάθηση, εικαστική δημιουργία, προφορικός λόγος, συζήτηση, ανταλλαγή ιδεών) και καλλιεργήθηκαν αξίες και στάσεις ζωής όπως η συνεργασία, η ενσυναίσθηση, ο εθελοντισμός, η αγάπη, η καλοσύνη και η προσφορά στον συνάνθρωπο.

>> Ίσως θα θέλατε να εξετάσετε προσεκτικά το χώρο όπου θα δημιουργήσετε τον Τοίχο της Καλοσύνης. Σκεφτείτε πόσο ορατός είναι. με ποιούς θα πρέπει να επικοινωνήσετε ώστε να βεβαιωθείτε ότι τα πάντα είναι λειτουργικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Η Τάξη της Αγάπης

Τίτλος στην πρώτη πιλοτική φάση: *Δραστηριότητα 4. Δημιουργία Ψηφιακού Βιβλίου (οι δραστηριότητες προσαρμόστηκαν με μικρές αλλαγές)*

Πλαίσιο: Δημόσιο Νηπιαγωγείο Κλήρου, Λευκωσία & Συμμετέχοντες: 25 παιδιά προσχολικής ηλικίας (5 ετών), 2 δάσκαλοι, διεύθυνση, 10 γονείς και 10 παππούδες.

Έμμεσα, όλο το σχολείο (μαθητές και δάσκαλοι) και όλοι οι γονείς συμμετείχαν καθώς παρακολούθησαν την τελική θεατρική παράσταση που ήταν αφιερωμένη στις δραστηριότητες που αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια της δεύτερης πιλοτικής εφαρμογής.

Υλικά: Tablet/υπολογιστές, λογισμικό Book Creator, διαφορετικά υλικά για τις δραστηριότητες που προτείνονται στο ψηφιακό βιβλίο.

Μέχρι το τέλος αυτού του Κεφαλαίου οι μαθητές θα έχουν ...

- Μοιραστεί τις σκέψεις τους όσον αφορά το σχολείο των ονείρων τους
- Κατασκευάσει αφηγήσεις πάνω στη δική τους ταυτότητα
- Συνεργαστεί σε ομάδες για ένα κοινό έργο
- Χρησιμοποιήσει την φαντασία τους για να βρουν νέες ιδέες
- Επιδείξει σεβασμό στις διαφορετικές απόψεις
- Αναλογιστεί τι θα μπορούσε να κάνει καλύτερο το σχολείο για όλους
- Εξερευνήσει πώς η τεχνολογία μπορεί να κάνει την μάθηση και την συμμετοχή πιο διασκεδαστική

Το NEW ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθ. 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό τόπο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανakλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Αφετηρία

Για να ξεκινήσουν αυτή τη δραστηριότητα, οι εκπαιδευτικοί ξεκίνησαν να σκέφτονται μαζί με τα παιδιά τι θα ήταν γι' αυτά το 'ιδανικό' σχολείο. Ξεκινώντας, λοιπόν, με καταιγισμό ιδεών, συνδημιούργησαν ένα ψηφιακό βιβλίο όπου προβάλλονται όλες οι προτάσεις και οι ιδέες που τα παιδιά πρότειναν. Η παρακάτω εικόνα δείχνει τον αριθμό των δραστηριοτήτων που πρότειναν τα παιδιά.

Όλες οι δραστηριότητες που πρότειναν τα παιδιά και υλοποιήθηκαν μέσα στη σχολική χρονιά

Υπό αυτή την έννοια, εάν θέλετε να συμπεριλάβετε μια σειρά από δραστηριότητες που θα έκαναν τους μαθητές σας πιο χαρούμενους να πηγαίνουν στο σχολείο κάθε μέρα, μπορείτε να ξεκινήσετε μια συνεδρία καταιγισμού ιδεών στην οποία θα ζητηθεί από τους μαθητές να σκεφτούν δραστηριότητες που θα έκαναν το σχολείο και την τάξη τους ιδανικά.

Δραστηριότητα 1: Ας συστηθούμε!

Αυτή η δραστηριότητα θα σας βοηθήσει να δημιουργήσετε ένα ψηφιακό βιβλίο για τους μαθητές σας για να παρουσιάσουν τον εαυτό και τα ενδιαφέροντά τους με δημιουργικό και ελκυστικό τρόπο.

Τρόπος αναπαραγωγής της δραστηριότητας:

- 1)** Επιλέξτε μια ψηφιακή πλατφόρμα ή εργαλείο που ταιριάζει στις ανάγκες σας και είναι φιλικό για το χρήστη τόσο για εσάς όσο και για τους μαθητές σας. Ορισμένες δημοφιλείς επιλογές περιλαμβάνουν εξειδικευμένα εργαλεία δημιουργίας ηλεκτρονικών βιβλίων όπως το Book Creator ή το Flipsnack.
- 2)** Είναι σημαντικό να συναποφασίσετε με τους μαθητές σας ποιο περιεχόμενο θέλετε να έχει το βιβλίο, καθώς αυτό θα καθορίσει τον αριθμό των σελίδων που θα έχει κάθε παιδί στη διάθεσή του για να παρουσιάσει τον εαυτό του και το σχολείο του. Οι τυπικές ενότητες θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν μια εισαγωγή, μια μικρή παρουσίαση του παιδιού (όνομα, τάξη, χόμπι), κάποιες σκέψεις γύρω από το ιδανικό τους σχολείο και μελλοντικές φιλοδοξίες.
- 3)** Δημιουργήστε ένα πρότυπο διαφάνειας ή σελίδας που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι μαθητές για να παρουσιάσουν τον εαυτό τους. Συμπεριλάβετε προκαθορισμένα σημεία για κείμενο, εικόνες και πιθανώς αρχεία ήχου ή βίντεο.
- 4)** Προσφέρετε σαφείς οδηγίες για το τι πρέπει να συμπεριλάβουν οι μαθητές στις παρουσιάσεις τους. Εξηγήστε ότι θα πρέπει να συστηθούν, να μοιραστούν τα ενδιαφέροντά τους και να παρέχουν εικόνες που τους αντιπροσωπεύουν, όπως φωτογραφίες, σχέδια ή ηχογραφημένες φωνές. Ενθαρρύνετε τους μαθητές να είναι δημιουργικοί και να εκφράζονται ελεύθερα. Μπορούν να χρησιμοποιήσουν κείμενο, εικόνες, σχέδια, ηχογραφήσεις ή σύντομα βίντεο. Όσο περισσότερη δημιουργική ελευθερία έχουν, τόσο πιο εξατομικευμένες και ελκυστικές θα είναι οι παρουσιάσεις τους.
- 5)** Είναι σημαντικό να παρέχετε καλή υποστήριξη σε όλα τα βήματα δημιουργίας του ψηφιακού βιβλίου, ειδικά εάν οι μαθητές σας είναι μικρά παιδιά (όπως στην περίπτωση μας) ή/και έχουν χαμηλές ψηφιακές δεξιότητες.
- 6)** Στη συνέχεια, μπορείτε να ελέγξετε τη σελίδα που δημιούργησε το κάθε παιδί, για καταλληλότητα περιεχομένου και τεχνικά ζητήματα. Προσφέρετε σχόλια και καθοδήγηση για βελτίωση εάν είναι απαραίτητο. Στη συνέχεια, μπορείτε να δομήσετε το ψηφιακό βιβλίο ταξινομώντας κάθε σελίδα με τη σειρά που επιθυμείτε.

Το NEW ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθ. 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό τόπο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

7) Τώρα ήρθε η ώρα να μοιραστείτε και να γιορτάσετε το καταπληκτικό ψηφιακό σας βιβλίο! Μοιραστείτε το ψηφιακό βιβλίο με τους γονείς των μαθητών σας, την κοινότητα, με φίλους και άλλους συναδέλφους. Γιορτάστε τις μοναδικές ταυτότητες, τα ενδιαφέροντα και τις πολυσχιδείς προσωπικότητες των μαθητών σας μέσα από αυτό το συλλογικό έργο.

8) Βεβαιωθείτε ότι το ψηφιακό βιβλίο είναι προσβάσιμο για όλους και λάβετε υπόψη τα ζητήματα απορρήτου. Εάν είναι απαραίτητο, μοιραστείτε το βιβλίο σε κλειστό περιβάλλον που προστατεύει τα προσωπικά δεδομένα των μαθητών.

Δραστηριότητα 2: Ένα ημερολόγιο γεμάτο δράσεις

Αυτή η δραστηριότητα θα σας βοηθήσει να συγκεντρώσετε όλες τις σχετικές ιδέες για τη δημιουργία ενός ιδανικού σχολείου. Στη δράση μας, οι μαθητές πρότειναν πολλές ιδέες, όπως:

- επισκέψεις γονέων/παππούδων στην τάξη
- περισσότερες ώρες για ζωγραφιές
- να παίζουν πιο συχνά μουσικές καρέκλες
- να παραδίδουν οι γονείς μαθήματα στην τάξη τους
- να διαβάζουν παραμύθια σε εξωτερικούς χώρους
- να επισκεφτούν άλλα σχολεία
- να πάνε σε θεατρικές παραστάσεις
- να μαγειρέψουν όλοι μαζί, κλπ.

Όλες οι διαφορετικές δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν στο σχολείο παρουσιάζονται στο ψηφιακό βιβλίο της Κύπρου (δείτε σύνδεσμο στην παρακάτω ενότητα).

Τρόπος αναπαραγωγής της δραστηριότητας:

- 1)** Δώστε χώρο στα παιδιά να σκεφτούν και να προτείνουν ιδέες για δραστηριότητες που θα έκαναν το σχολείο τους ιδανικό.
- 2)** Καταγράψτε όλες τις ιδέες που προτείνονται και στη συνέχεια ξεκινήστε να αναδιοργανώνετε και να εξετάζετε τις ιδέες αυτές με βάση τη δυνατότητα του σχολείου να υποστηρίξει την υλοποίηση των ιδεών.
- 3)** Δημιουργήστε ένα ημερολόγιο μαζί με τα παιδιά όπου αναγράφονται οι προτεινόμενες δραστηριότητες.
- 4)** Διαβάστε προσεκτικά την ενότητα «Μερικές Σκέψεις» για να αντλήσετε έμπνευση από τις δραστηριότητες που έγιναν στην Κύπρο.

Το NEW ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθ. 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό τόπο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Εικόνες από τις διάφορες δραστηριότητες που πρότειναν και υλοποίησαν οι μαθητές κατά τη σχολική χρονιά

Μερικές σκέψεις:

>> Στη δράση μας, το ψηφιακό βιβλίο δημιουργήθηκε με συγκεκριμένο λογισμικό (Book Creator) και αποτελείται από σχέδια των παιδιών, ηχογραφημένες φωνές και εικόνες. Το βιβλίο παρουσιάστηκε στους γονείς των παιδιών και σε μέλη της τοπικής κοινωνίας κατά την τελική εκδήλωση στο τέλος της σχολικής χρονιάς.

>> Για να κατανοήσουμε πλήρως την έκταση αυτής της δραστηριότητας, είναι σημαντικό να αναφέρουμε μερικές από τις εμπειρίες της επαναληπτικής πιλοτικής δράσης στην Κύπρο. Ελπίζουμε ότι θα σας εμπνεύσουν!

>> Οι μαθητές διερεύνησαν διαφορετικούς τρόπους μάθησης που ήταν πιο συμμετοχικοί, αναστοχαστικοί και επέτρεπαν να ακουστεί η φωνή τους πιο δυνατά, δηλαδή να αποκτήσει ορατότητα. Έμαθαν μέσα από τις τέχνες, χρησιμοποιώντας τουβλάκια Lego, ή μέσα από τη συνεργασία για διαφορετικές δραστηριότητες. Για παράδειγμα, τα παιδιά «επισκέφθηκαν» νοερά και έμαθαν για χώρες από τις οποίες προέρχονται διάφοροι συμμαθητές τους, όπως η Γκάνα, η Ελλάδα, η Ρουμανία κ.λπ. Άκουσαν επίσης μουσική και έμαθαν διασκεδαστικά παιχνίδια από εκείνες τις χώρες, τα οποία τους δίδαξαν οι συμμαθητές τους. Στην περίπτωση της Ρουμανίας, μια γονέας επισκέφτηκε την τάξη και μίλησε εκτενώς για τη χώρα της και τα παιχνίδια που έπαιζαν ως παιδιά στην πατρίδα της.

>> Οι μαθητές πρότειναν να έχουν περισσότερες δραστηριότητες σε εξωτερικούς χώρους. Μερικές από τις υπαίθριες δραστηριότητες ήταν οι εξής: α) έκαναν πεζοπορία και παρατήρησαν τα δέντρα και πώς αλλάζουν όταν έρχεται η άνοιξη. Χαλάρωσαν επίσης στα χωράφια αφού τελείωσαν την παρατήρησή τους και γευμάτισαν σε εξωτερικό χώρο. β) επισκέφτηκαν τους λαχανόκηπους δύο διαφορετικών οικογενειών και είχαν την ευκαιρία να μάθουν περισσότερα για τα φρούτα και τα λαχανικά και συζήτησαν με τους γονείς τι σημαίνει να είσαι αγρότης. γ) η διευθύντρια τούς διάβασε ένα παραμύθι στην αυλή του σχολείου και συζήτησε με τα παιδιά έννοιες, όπως αυτές της συνεργασίας, της φιλίας, της ενσυναίσθησης και της ομαδικότητας.

>> Τα παιδιά πρότειναν επίσης μεγαλύτερη συμμετοχή των γονέων (και των παππούδων) τους σε δραστηριότητες που σχετίζονται με το σχολείο. Κάλεσαν έναν γονέα που τούς έδειξε πώς να παρασκευάζουν μπισκότα και έψησαν όλοι μαζί διάφορα μπισκότα που έφτιαξαν. Κάλεσαν κάποιες από τις γιαγιάδες των παιδιών και έφτιαξαν μαζί παραδοσιακά κυπριακά (και μεσανατολικά) τηγανητά αρτοσκευάσματα που ονομάζονται 'μπουρέκια'. Ένας γονιός που είναι σεφ επισκέφτηκε την τάξη και μαζί με τα παιδιά ετοίμασαν μια φρουτοσαλάτα και χυμούς φρούτων.

>> Μετά από σχεδόν τρεις μήνες συναρπαστικών δραστηριοτήτων, τα παιδιά μαζί με την δασκάλα τους αποφάσισαν να παρουσιάσουν ένα μικρό μέρος από αυτές τις δραστηριότητες κατά την τελευταία παράσταση του σχολείου. Κάλεσαν γονείς και άλλα παιδιά και παρουσίασαν επιλεγμένες δραστηριότητες, συζήτησαν σχετικά με την εμπειρία της δεύτερης πιλοτικής φάσης, παρουσίασαν μια παράσταση ρουμανικών και διεθνών χορών, και παρουσίασαν το ψηφιακό τους βιβλίο που περιελάμβανε ένα χρονοδιάγραμμα των δραστηριοτήτων τους και παρουσιάσεις των εαυτών τους.

>> Για αυτή τη δραστηριότητα θα χρειαστείτε tablet ή υπολογιστές ώστε κάθε παιδί να μπορεί να εργαστεί στην παρουσίασή του (ή σε μικρές ομάδες).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Kamishibai για τη φιλία

Τίτλος στην πρώτη πιλοτική φάση: Δραστηριότητα 2. Kamishibai (οι δραστηριότητες προσαρμόστηκαν με σημαντικές αλλαγές)

Πλαίσιο: Δημόσιο Νηπιαγωγείο Καθαρός-Δημήτρη Λιπέρη, Λάρνακα & Συμμετέχουν: 70 παιδιά προσχολικής ηλικίας (4-6 ετών), 3 δάσκαλοι, 1 διευθύντρια, 1 συγγραφέας παιδικών βιβλίων.

Υλικά: Χρωματιστά μολύβια/μαρκαδόροι, flipchart, παραμύθια, χαρτόκουτο για τη δημιουργία του θεάτρου Kamishibai, λευκά χαρτόνια, ψαλίδι, κόλλα, μπαλόνια

Μέχρι το τέλος αυτού του Κεφαλαίου οι μαθητές θα έχουν...

- Αναπτύξει εργαλεία για την κατανόηση της διαφορετικότητας
- Μάθει να συνεργάζονται με συνομηλίκους για ένα κοινό έργο.
- Ευαισθητοποιηθεί περισσότερο για τη σημαντικότητα του σώματος και της φωνής τους
- Διασκεδάσει με τη ψυχή τους

Αφετηρία

Η δραστηριότητα βασίστηκε στον σχεδιασμό και την επιτέλεση μιας θεατρικής παράστασης βασισμένης στο ιαπωνικό «χάρτινο θέατρο» (Kamishibai). Στην αρχή, οι εκπαιδευτικοί, καθώς ήθελαν να εξοικειωθούν περισσότερο με την τεχνική του Kamishibai, κάλεσαν μια συγγραφέα παιδικών βιβλίων με την οποία τα παιδιά θα μπορούσαν να συνεργαστούν για να αναπτύξουν από κοινού την ιστορία τους και να εμπνευστούν από το δικό της έργο.

Υπό αυτή την έννοια, εάν θέλετε να εξερευνήσετε το θέατρο Kamishibai ως εργαλείο συνδημιουργίας, ενδυνάμωσης και συμπερίληψης, θα σας συνιστούσαμε να προσκαλέσετε έναν/μία ειδικό για να μνησεί εσάς και τους μαθητές σας στα βασικά στοιχεία αυτής της ενδιαφέρουσας θεατρικής τεχνικής.

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

SYNTHESIS
CENTER FOR RESEARCH AND EDUCATION

Δραστηριότητα 1: Οι αξίες μας

Αυτή είναι μια προπαρασκευαστική δραστηριότητα που βοηθά τους μαθητές να αρχίσουν να σκέφτονται την ιστορία του θεατρικού τους παιχνιδιού. Η συγκεκριμένη δραστηριότητα είναι έντονα επηρεασμένη από το κυπριακό παραμύθι «Ο καλύτερος άνθρωπος» της Σόνιας Γεωργιάδου, το οποίο μιλά για την αγάπη, την καλοσύνη, την ευγένεια της ψυχής, τη δύναμη της θέλησης, αλλά και τη διάθεση για αλληλοβοήθεια. Βεβαίως, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ένα διαφορετικό, αλλά συναφές, βιβλίο ιστοριών που αντικατοπτρίζει τις δικές σας ανάγκες.

Τρόπος αναπαραγωγής της δραστηριότητας:

- 1) Προσκαλέστε έναν/μία συγγραφέα παραμυθιών στην τάξη σας για να διαβάσει το παραμύθι. Στη δράση μας, το παραμύθι είχε τον τίτλο «Ο καλύτερος άνθρωπος».
- 2) Μετά την ανάγνωση, εισαγάγετε μια συζήτηση με τον/την συγγραφέα κατά την οποία μπορείτε να εξερευνήσετε τα κύρια θέματα του παραμυθιού. Στη δράση μας, είχαμε πειραματιστεί με την έννοια των **αξιών**, καθώς αυτό ήταν το βασικό θέμα του παραμυθιού.
- 3) Για να εξερευνήσετε την έννοια των αξιών, διαδραστικά, μπορείτε να βοηθήσετε κάθε παιδί να γράφει σε ένα μπαλόνι μια αξία που θεωρεί την πιο σημαντική. Για παράδειγμα, εμείς είχαμε ακούσει αξίες όπως αγάπη, φιλία, γενναιοδωρία, καλοσύνη, ειλικρίνεια, ομαδικότητα, εξυπνάδα κ.λπ.
- 4) Στη συνέχεια, ζητήστε από τους μαθητές να βάλουν τα μπαλόνια τους πάνω σε ένα μεγάλο πανί, έτσι ώστε όλες οι αξίες να αναμειχθούν μεταξύ τους.
- 5) Ζητήστε από τους μαθητές να επιλέξουν ένα μπαλόνι σε μόλις 5 δευτερόλεπτα. Ρωτήστε τους αν κατάφεραν να βρουν το δικό τους μπαλόνι. Αν όχι, ποιο μπαλόνι κρατούν τώρα; Ένιωσαν απογοήτευση που δεν βρήκαν το δικό τους μπαλόνι; Προσπάθησαν να εμποδίσουν άλλους από το να πάρουν μπαλόνια που δεν ήταν δικά τους;
- 6) Συζητήστε σύντομα μαζί τους για το γεγονός ότι δεν είναι τόσο σημαντικό να επιμένετε μόνο στις προσωπικές σας αξίες, αλλά ότι όλες οι αξίες είναι πολύ σημαντικές και μας βοηθούν εξίσου να γίνουμε καλύτεροι άνθρωποι. Το πιο σημαντικό είναι να σεβόμαστε τις αξίες του καθενός.

Οι μαθητές γράφουν την πιο σημαντική αξία για αυτούς σε ένα μπαλόνι και στη συνέχεια ανακατεύουν όλα τα μπαλόνια μαζί πάνω σε ένα μεγάλο πανί

Το NEW ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθ. 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό τόπο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Δραστηριότητα 2: Kamishibai για τη φίλια

Αυτή η δραστηριότητα επιτρέπει σε μαθητές και εκπαιδευτικούς να πειραματιστούν με την τεχνική του θεάτρου Kamishibai. Το θέατρο Kamishibai είναι μια παραδοσιακή μορφή ιαπωνικής αφήγησης που ξεκίνησε στις αρχές του 20ου αιώνα. Η λέξη "Kamishibai" μεταφράζεται σε «χάρτινο θέατρο», το οποίο περιγράφει εύστοχα την ουσία αυτής της μορφής τέχνης. Ο ερμηνευτής, γνωστός και ως "Kamishibaiya", χρησιμοποιεί μια μικρή ξύλινη σκηνή με εικονογραφημένα πάνελ για να αφηγηθεί μια ιστορία σε ένα κοινό, συνήθως σε μικρά παιδιά. Κάθε πίνακας απεικονίζει μια σκηνή από την ιστορία, και όπως προχωρά η αφήγηση, αφαιρεί ένα πάνελ τη φορά, αποκαλύπτοντας το επόμενο μέρος της ιστορίας. Το οπτικό στοιχείο της πολύχρωμης εικονογράφησης, σε συνδυασμό με την προφορική αφήγηση, δημιουργεί μια συναρπαστική και καθηλωτική εμπειρία για το κοινό. Το θέατρο Kamishibai όχι μόνο διασκεδάζει τα παιδιά, αλλά διατηρεί και την παράδοση της προφορικής αφήγησης και προσφέρει ένα μοναδικό μείγμα οπτικών και ακουστικών ερεθισμάτων.

Τρόπος αναπαραγωγής της δραστηριότητας:

- 1)** Μαζί με τους μαθητές σας δημιουργήστε ένα αυτοσχέδιο θέατρο Kamishibai. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε χοντρό χαρτόνι, κούτες, χρώματα, χαρτί και μαρκαδόρους ή αποκόμματα από υπάρχουσες φιγούρες.
- 2)** Επιλέξτε συλλογικά ένα θέμα για την ιστορία που θα παρουσιάσετε με την τεχνική του Kamishibai. Θα μπορούσε να είναι ένα παραδοσιακό λαϊκό παραμύθι, ένα ιστορικό γεγονός, μια λογοτεχνική προσαρμογή ή μια πρωτότυπη ιστορία που σχετίζεται με ένα θέμα ή έννοια πάνω στα οποία εργάζεστε αυτήν τη στιγμή.
- 3)** Δημιουργήστε μια ξεκάθαρη και συναρπαστική ιστορία. Σκεφτείτε την αρχή, τη μέση και το τέλος της ιστορίας. Βεβαιωθείτε ότι η αφήγηση είναι κατάλληλη για την ηλικία και το επίπεδο κατανόησης των μαθητών σας. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την τεχνική του «διαδρόμου αφήγησης» που θα σας βοηθήσει να συνδημιουργήσετε με τους μαθητές σας την ιστορία. Περισσότερα για τον διάδρομο αφήγησης μπορείτε να βρείτε σε σχετική δραστηριότητα του εγχειριδίου «Οι περιπέτειες του Μικρού Πρίγκιπα στον κόσμο» της πρώτης πιλοτικής φάσης.

Οι μαθητές ασχολούνται με την αφήγηση χρησιμοποιώντας το αυτοσχέδιο θέατρο Kamishibai

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

SYNTHEsis
CENTER FOR RESEARCH AND EDUCATION

4) Χωρίστε την ιστορία σε τμήματα ή σκηνές. Κάθε τμήμα θα αντιστοιχεί σε ένα εικονογραφημένο τμήμα/πάνελ του θεάτρου Kamishibai. Ο αριθμός των τμημάτων εξαρτάται από τη διάρκεια της ιστορίας σας.

5) Δημιουργήστε οπτικές απεικονίσεις για κάθε σκηνή. Θα πρέπει να είναι απλές και πολύχρωμες σκηνές, με αφηγηματική σαφήνεια και συνάφεια.

Ανάλογα με τις καλλιτεχνικές σας δεξιότητες και τους πόρους που έχετε στη διάθεσή σας για αναλώσιμα, μπορείτε να σχεδιάσετε, να ζωγραφίσετε ή να χρησιμοποιήσετε εκτυπωμένες εικόνες.

6) Στο πίσω μέρος κάθε φύλλου εικονογράφησης θα πρέπει να αναγράψετε το κείμενο της ιστορίας που αφηγείστε. Χρησιμοποιήστε καθαρή, ευανάγνωστη γραμματοσειρά. Εάν οι μαθητές σας είναι πολύ μικροί, όπως στη δραστηριότητά μας, σκεφτείτε να συμπεριλάβετε απλές ιστορίες που θα μπορούσαν εύκολα να αφηγηθούν προφορικά.

7) Εξοικειωθείτε με την ιστορία και εξασκήστε τις δεξιότητές σας στην αφήγηση. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε διαφορετικές φωνές και χειρονομίες που θα κάνουν την ιστορία σας πιο ελκυστική. Ενθαρρύνετε τους μαθητές σας να κάνουν το ίδιο, καθώς θα παρουσιάσουν το έργο μπροστά από κοινό.

8) Οργανώστε μια ημέρα στην οποία θα δείξετε την παράστασή σας. Χρησιμοποιήστε το αυτοσχέδιο θέατρο Kamishibai και προσκαλέστε τους μαθητές σας να παρουσιάζουν εκ περιτροπής κάθε τμήμα της ιστορίας. Ενθαρρύνετέ τους να διαδράσουν με το κοινό και να εκφράσουν τη δημιουργικότητά τους.

9) Κλείστε την παράσταση με μια αναστοχαστική συζήτηση. Ρωτήστε τους για τις εμπειρίες τους, τι έμαθαν και πώς νιώθουν όταν χρησιμοποιούν αυτήν την τεχνική.

10) Στη δραστηριότητά μας, στην Κύπρο, τα παιδιά κατασκεύασαν ένα αυτοσχέδιο θέατρο Kamishibai και δούλεψαν σε μικρότερες ομάδες όπου συνεργάστηκαν μεταξύ τους για να δημιουργήσουν μια ιστορία με τον αγαπημένο τους ήρωα. Στο δικό τους μικρό έργο, εμφανίστηκαν διαφορετικοί ήρωες και τα παιδιά αφηγήθηκαν στους άλλους τη ζωή και τα κατορθώματα των ηρώων τους και τι διδάγματα πήραν από αυτούς. Το σύντομο θεατρικό παρουσιάστηκε στα υπόλοιπα παιδιά και δασκάλους.

Μερικές σκέψεις:

>> Επιστρέφοντας στην προσέγγιση Kamishibai, με τον συναρπαστικό συνδυασμό αφήγησης και εικαστικής τέχνης, έχει αποδειχθεί ότι είναι ένα ισχυρό εργαλείο για την προώθηση της ένταξης και σημαντικών αξιών σε διαφορετικές κοινότητες, όπως μια πολύγλωσση και πολυπολιτισμική τάξη. Η απλότητα και η προσβασιμότητα του Kamishibai το έκανε ιδανικό μέσο για να φέρει κοντά παιδιά και εκπαιδευτικούς, ανεξάρτητα από την ηλικία, το υπόβαθρο ή τη γλώσσα. Εντός ενός συμπεριληπτικού πλαισίου, το Kamishibai έσπασε εμπόδια και δημιούργησε έναν κοινό χώρο όπου όλοι μπορούσαν να ασχοληθούν με την αφήγηση, πυροδοτώντας ουσιαστικές αλληλεπιδράσεις και συνδέσεις. Γενικά, η μορφή τέχνης Kamishibai ενθάρρυνε την ενεργό συμμετοχή και τον διάλογο, επιτρέποντας στα παιδιά να εκφραστούν και να μοιραστούν δημόσια τις οπτικές τους για το τι μπορεί να κάνει ένας ήρωας και τις αξίες έχει που τον καθιστούν ήρωα, καλλιεργώντας έτσι την αίσθηση του ανήκειν και της σχεσιακότητας.

>> Αυτή η δραστηριότητα είναι πολύ ενδιαφέρουσα εξαιτίας του ρόλου που διαδραματίζει κάθε παιδί στην εκπαιδευτική διαδικασία. Κάθε παιδί έχει κεντρικό ρόλο στο παιχνίδι και συμβάλλει στην παράσταση. Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να πυροδοτήσει σχέσεις αλληλεγγύης και αλληλοβοήθειας μεταξύ των παιδιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. Μια Διαπολιτισμική Βιβλιοθήκη στο Σχολείο μας

Τίτλος στην πρώτη πιλοτική φάση: Δραστηριότητα 1. Λέσχη Βιβλίου (οι δραστηριότητες προσαρμόστηκαν με μικρές αλλαγές)

Πλαίσιο: Δημοτικό Σχολείο Τρεμιθούσας Πάφος & Συμμετέχοντες: 13 μαθητές, πέμπτης τάξης (10-11 ετών), 1 δάσκαλος, 1 διευθυντής, 9 γονείς. Έμμεσα εμπλεκόμενοι: Όλοι οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου καθώς παρακολούθησαν το βίντεο και την παρουσίαση που δημιουργήθηκε.

Υλικά: Βιβλία ιστοριών, πίνακας, μαρκαδόροι, σημειώσεις.

Μέχρι το τέλος αυτού του κεφαλαίου οι συμμετέχοντες θα έχουν ...

- Αναπτύξει τις δικές τους μοναδικές φωνές
- Εξοικειωθεί με άλλους πολιτισμούς, γλώσσες και συνήθειες μέσω μιας πιο προσωπικής προσέγγισης βασισμένης στην αφήγηση.
- Αποκτήσει καλύτερη κατανόηση των λόγων που αναγκάζουν τους ανθρώπους να μεταναστεύουν
- Αποκτήσει καλύτερη κατανόηση της ανάγκης για ειρηνική συνύπαρξη
- Αποκτήσει καλύτερη κατανόηση των εννοιών της οικειότητας, της αποδοχής, της ένταξης

Αφετηρία

Ένα απλό αλλά ισχυρό μήνυμα που άφησε ένας μαθητής στο κουτί επικοινωνίας αυτής της συγκεκριμένης τάξης πυροδότησε μια εξαιρετική πρωτοβουλία. Το μήνυμα έγραφε: «Γιατί έχουμε παραμύθια μόνο στα ελληνικά; Μπορούμε να έχουμε βιβλία και σε άλλες γλώσσες;». Το πιο ενδιαφέρον είναι το γεγονός ότι η δασκάλα εκείνης της 5ης τάξης συμμετείχε σε ένα από τα εκπαιδευτικά μας εργαστήρια στις αρχές Φεβρουαρίου 2023 και συνειδητοποίησε ότι ένα σχολείο στην Ιταλία έκανε μια πολύ ενδιαφέρουσα δραστηριότητα που ονομάζεται Λέσχη Βιβλίου. Η δραστηριότητα αυτή περιελάμβανε ανάγνωση παραμυθιών από την εκπαιδευτικό, τους ερευνητές και έναν γονέα. Όταν η δασκάλα επέστρεψε στην τάξη της, παρουσίασε τη δραστηριότητα στους μαθητές της και μαζί έκαναν καταιγισμό ιδεών για το πώς να προσαρμόσουν αυτή τη δραστηριότητα στις ανάγκες τους. Οι μαθητές ήταν πολύ ενθουσιασμένοι που συνέβαλαν στην αναπαραγωγή (ή μάλλον στην αναδημιουργία) της δραστηριότητας και πρότειναν να ονομαστεί η δική τους λέσχη βιβλίου, Διαπολιτισμική Βιβλιοθήκη.

Το NEW ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθ. 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό τόπο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Δραστηριότητα 1: Η πολλαπλότητα των γλωσσών μας

Η προπαρασκευαστική αυτή δραστηριότητα επέτρεψε στους μαθητές να κάνουν είτε ατομικές είτε ομαδικές αναγνώσεις επιλεγμένων βιβλίων σε όλες τις γλώσσες που συνυπήρχαν στην τάξη, ώστε όλα τα παιδιά να αισθάνονται ότι ανήκουν και ότι μοιράζονται κάτι κοινό. Οι αναγνώσεις έγιναν στην αυλή του σχολείου και οι μαθητές εργάστηκαν σε ομάδες διαβάζοντας αποσπάσματα από τα αγαπημένα τους βιβλία στους συμμαθητές τους στη μητρική τους γλώσσα.

Τρόπος αναπαραγωγής της δραστηριότητας:

- 1) Προσκαλέστε τους μαθητές να φέρουν στην τάξη ένα από τα αγαπημένα τους βιβλία που είναι γραμμένο στη μητρική τους γλώσσα. Εάν λείπουν ορισμένες γλώσσες, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε διαδικτυακούς ιστότοπους για να παραγγείλετε αυτά τα βιβλία. Ο στόχος είναι να δημιουργήσετε μια βιβλιοθήκη που να περιλαμβάνει ιστορίες από όλες τις γλώσσες που μιλούν οι μαθητές σας.
- 2) Πηγαίνετε με τους μαθητές σας στην αυλή του σχολείου και πείτε τους ότι αρχικά θα διαβάσουν τα βιβλία τους μόνοι τους.
- 3) Σε ένα επόμενο μάθημα, πηγαίνετε πάλι στην αυλή του σχολείου και χωρίστε τους σε ομάδες των 3-4 μαθητών. Μετά, ζητήστε τους να διαβάσουν τα αγαπημένα τους αποσπάσματα στους συμμαθητές τους. Με αυτόν τον τρόπο θα ακούγονται τουλάχιστον δύο διαφορετικές γλώσσες σε κάθε ομάδα.
- 4) Επιστρέψτε στην τάξη και συζητήστε πώς ένιωσαν οι μαθητές όταν διάβαζαν τα αγαπημένα τους βιβλία στους συμμαθητές τους στη μητρική τους γλώσσα.
- 5) Μπορείτε να τους δώσετε μικρά χαρτάκια για να γράψουν μερικές από τις σκέψεις τους.

Ατομικές και ομαδικές αναγνώσεις στο προαύλιο του σχολείου

Δραστηριότητα 2: Οι γονείς ως συνδημιουργοί νοήματος

Στη δράση αυτή, οι συμμετοχικές συνεδρίες με τους γονείς ξεκίνησαν μετά τις ατομικές και ομαδικές αναγνώσεις στο προαύλιο του σχολείου. Συνολικά, εννέα γονείς προερχόμενοι από Συρία, Ισραήλ, Κίνα, Κύπρο, Σερβία, Γεωργία και Ηνωμένο Βασίλειο επισκέφτηκαν την τάξη. Κάθε φορά, ένας γονέας διάβαζε ένα παραμύθι στη μητρική του γλώσσα και τα παιδιά λειτουργούσαν ως μεταφραστές συμβάλλοντας έτσι στη συζήτηση μεταξύ των γονιών τους και των συμμαθητών τους.

Τρόπος αναπαραγωγής της δραστηριότητας:

- 1) Στείλτε προσκλήσεις στους γονείς των μαθητών σας ζητώντας τους να συμμετάσχουν στην τάξη σας και να διαβάσουν ένα παραμύθι στη μητρική τους γλώσσα (ή να προετοιμάσουν μια συμμετοχική συνεδρία ανάγνωσης).
- 2) Πείτε τους ότι πρέπει να προετοιμάσουν αυτή τη συνεδρία ανάγνωσης μαζί με τα παιδιά τους, καθώς τα τελευταία θα ενεργούν ως μεταφραστές, μεσολαβητές προς την υπόλοιπη τάξη.
- 3) Μετά τη συνεδρία ανάγνωσης, προσκαλέστε τους γονείς να συζητήσουν περαιτέρω για τις χώρες καταγωγής τους και να μοιραστούν με την υπόλοιπη τάξη το δικό τους ταξίδι μετανάστευσης.
- 4) Ενημερώστε και ολοκληρώστε κάθε συνεδρία επισημαίνοντας τις διάφορες κατηγορίες μετανάστευσης (οικονομική μετανάστευση, αναγκαστική μετανάστευση, μετανάστες, πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο, κ.λπ.) προκειμένου να συζητηθεί η ανάγκη για ειρήνη, συνύπαρξη και εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς για όλους. Για παράδειγμα, στη δραστηριότητα της Κύπρου, οι γονείς εξήγησαν τους λόγους πίσω από το δικό τους μεταναστευτικό ταξίδι στην Κύπρο, πράγμα που απέδειξε τη μοναδική εμπειρία κάθε οικογένειας, κάθε παιδιού. Αυτό δημιούργησε μια αίσθηση κοινότητας καθώς όλα τα παιδιά ένιωθαν ότι η τάξη τους ήταν ένας ασφαλής χώρος, στον οποίο δεν υπήρχε προκατάληψη, στερεότυπα ή κακόβουλη κριτική.

Γονείς και παιδιά διαβάζουν παραμύθια στη μητρική τους

Μερικές σκέψεις:

>> Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι στην επαναληπτική πιλοτική φάση στην Κύπρο, οι γονείς έγιναν ενεργοί πολλαπλασιαστές της δράσης, καθώς συνδημιούργησαν με τα παιδιά τους το περιεχόμενο της παρουσίασης, συμβάλλοντας έτσι στην ενίσχυση της πολιτισμικής επαφής με την χώρα καταγωγής. Τα παιδιά βοήθησαν στη μετάφραση, διασφαλίζοντας ότι οι ιστορίες και τα μηνύματα των ιστοριών έγιναν πλήρως κατανοητά. Διευκόλυναν τις συζητήσεις, ενθαρρύνοντας τα υπόλοιπα παιδιά να εξερευνήσουν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους που ενδεχομένως σχετίζονταν με τις δικές τους ιστορίες και εμπειρίες. Επιπλέον, οι γονείς ενθάρρυναν την έκφραση της μητρικής γλώσσας, επιτρέποντας στα παιδιά να διατηρήσουν μια σύνδεση με τις γλωσσικές τους ρίζες.

>> Αυτή η πρωτοβουλία συνιστά απόδειξη του απίστευτου αντίκτυπου που μπορούμε να έχουμε, εάν έχουμε ως προτεραιότητα τις φωνές και εμπειρίες των παιδιών. Μέσα από τις ζωντανές τους αφηγήσεις και τη μεταμορφωτική δύναμη της λογοτεχνίας, τα παιδιά μαζί με τους γονείς και τους δασκάλους τους ξεκίνησαν ένα ταξίδι που γιόρταζε τη διαφορετικότητα, έθρεψε την ενσυναίσθηση και προώθησε τη συνεκπαίδευση. Είναι, λοιπόν, αυταπόδεικτο ότι όλοι οι δρώντες εντός μιας σχολικής αίθουσας, μιας σχολικής μονάδας μπορούν να συν-διαμορφώσουν ένα μέλλον που θα αγκαλιάζει τη μοναδική ταυτότητα κάθε παιδιού, καλλιεργώντας έναν κόσμο όπου ευδοκιμούν η ισότητα, η συμπόνια και η ενδυνάμωση.

>> Μπορείτε να παρακολουθήσετε ένα σύντομο βίντεο που δημιουργήθηκε για αυτήν τη δράση, [εδώ](#).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. Ιστορίες για αυτοβελτίωση

Τίτλος στην πρώτη πιλοτική φάση: Δραστηριότητα 1. Λέσχη Βιβλίου (οι δραστηριότητες προσαρμόστηκαν με μικρές αλλαγές)

Πλαίσιο: Δημοτικό Σχολείο Προδρόμου (ΚΒ), Λάρινα & Συμμετέχοντες: 42 μαθητές Δ' τάξης (9-10 ετών), 7 δάσκαλοι, 1 διευθυντής.

Υλικά: Παραμύθια, χαρτί flipchart, μαρκαδόροι.

Μέχρι το τέλος αυτού του Κεφαλαίου οι μαθητές θα έχουν...

- Αναπτύξει δεξιότητες ενεργητικής ακρόασης
- Μάθει πώς να συνεργάζονται και να λειτουργούν αρμονικά σε ομάδες
- Αποκτήσει καλύτερη κατανόηση της έννοιας του σεβασμού διαφορετικών απόψεων και ιδεών
- Ενισχύσει τη θετική τους στάση και σκέψη απέναντι στον ίδιο τους τον εαυτό
- Μοιραστεί ανοιχτά τα συναισθήματά τους σχετικά με δεδομένες

Το NEW ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθ. 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό τόπο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Αφετηρία

Η δραστηριότητα πυροδοτήθηκε από παρατηρήσεις των δασκάλων ότι τα παιδιά στην τάξη τους έπρεπε να αναπτύξουν μια θετικότερη στάση απέναντι στα πράγματα και τον σεβασμό για τον εαυτό τους. Παρατήρησαν ότι συχνά τα παιδιά είχαν αρνητικές σκέψεις που τα εμποδίζαν να ξεπεράσουν τις δυσκολίες τους και να απολαύσουν χαρούμενες στιγμές στο σχολείο. Παίρνοντας έμπνευση από τη δραστηριότητα της λέσχης βιβλίου που διεξήγαγαν δάσκαλοι και μαθητές στην Ιταλία, κατά την πρώτη πιλοτική φάση, μαθητές και δάσκαλοι στην Κύπρο επέλεξαν μαζί να διαβάσουν τρία παραμύθια που είχαν ως κεντρικό πυλώνα θεματικές σχετικές με την αυτοβελτίωση.

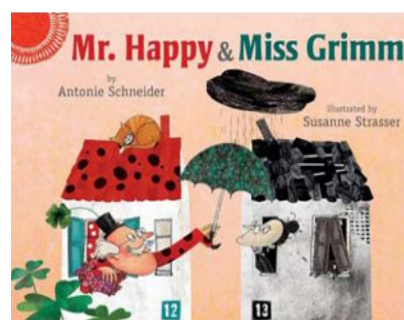
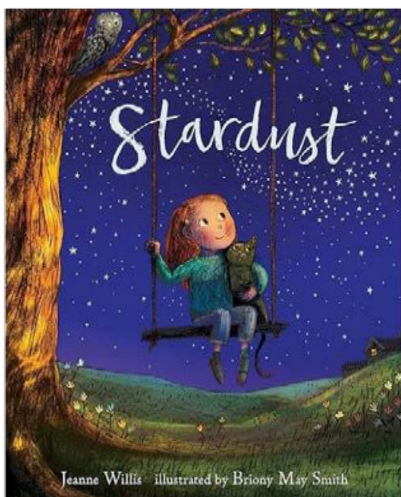
Υπό αυτή την έννοια, εάν επιλέξετε να δοκιμάσετε αυτή τη δραστηριότητα στην τάξη σας, συνιστάται η διεξαγωγή αξιολόγησης αναγκών προτού επιλέξετε τα παραμύθια που θα διαβάσετε, επειδή αυτό θα σας επιτρέψει να προσαρμόσετε τις επιλογές σας στις συγκεκριμένες απαιτήσεις και ενδιαφέροντα των μαθητών σας. Κατανοώντας τις διαφορετικές ανάγκες, τα επίπεδα ανάγνωσης και το πολιτισμικό υπόβαθρο της τάξης, μπορείτε να επιλέξετε παραμύθια που έχουν απήχηση στους μαθητές, προωθούν τη δέσμευση και καλύπτουν διαφορετικά στυλ μάθησης. Αυτή η προσέγγιση είναι ένα βασικό βήμα για τη δημιουργία μιας εξατομικευμένης και αποτελεσματικής εμπειρίας ανάγνωσης που μπορεί να έχει διαρκή αντίκτυπο στην εκπαίδευση του παιδιού.

Δραστηριότητα 1: Ενεργές συνεδρίες ανάγνωσης

Στη δράση μας, τα βιβλία που επιλέχθηκαν ήταν «Η Αστερόσκονη» της Jeanne Willis, το «ΓΕΤΙ η δύναμη του Ακόμη» της Μαρίνας Γιώτη, και το «Ο κύριος Ευτύχης και η κυρία Δυστυχία» της Antonie Schneider. Και τα τρία βιβλία επικεντρώθηκαν σε θέματα, όπως η αυτοβελτίωση, η αυτοαποδοχή, η πίστη στον εαυτό και η θετική στάση απέναντι στη μάθηση και τη ζωή.

Τα εξώφυλλα των τριών βιβλίων που επιλέχθηκαν για αυτή τη δραστηριότητα, δηλαδή «Η Αστερόσκονη» της Jeanne Willis, το «ΓΕΤΙ η δύναμη του Ακόμη» της Μαρίνας Γιώτη, και το «Ο κύριος Εντύχης και η κυρία Δυστυχία» της Antonie Schneider (από αριστερά προς τα δεξιά).

Τρόπος αναπαραγωγής της δραστηριότητας:

- 1) Πρώτον, θα πρέπει να επιλέξετε βιβλία που ευθυγραμμίζονται με την ηλικία, τα ενδιαφέροντα και τα επίπεδα κατανόησης των μαθητών σας.
- 2) Ξεκινήστε συζητώντας τον τίτλο, τον συγγραφέα και την εικονογράφηση του εξωφύλλου του βιβλίου. Ενθαρρύνετε τους μαθητές να κάνουν προβλέψεις για την ιστορία με βάση αυτά τα στοιχεία.
- 3) Εξηγήστε τους στόχους της συνεδρίας ανάγνωσης, όπως η βελτίωση της κατανόησης, η εξερεύνηση θεμάτων ή η ενίσχυση της κριτικής σκέψης.
- 4) Διαβάστε το βιβλίο δυνατά, με εκφραστικότητα και σε ελκυστικό τόνο.
- 5) Κάντε παύση σε βασικά σημεία για να κάνετε ερωτήσεις ανοιχτού τύπου που ενθαρρύνουν τον προβληματισμό και τη συζήτηση.
- 6) Ενθαρρύνετε την ενεργό συμμετοχή, για παράδειγμα ζητώντας από τα παιδιά να προβλέψουν τι μπορεί να συμβεί στη συνέχεια της ιστορίας, βάζοντας τα παιδιά να συνοψίσουν όσα έχουν διαβάσει μέχρι τώρα, αφήνοντας τα παιδιά να διαβάσουν δυνατά ορισμένα αποσπάσματα. Μπορείτε επίσης να συζητήσετε άγνωστες λέξεις και τη σημασία τους.
- 7) Αφού διαβάσετε μια ενότητα ή ολοκληρώσετε το βιβλίο, ξεκινήστε ανοιχτές συζητήσεις, ενθαρρύνοντας τα παιδιά να μοιραστούν απόψεις, σκέψεις και συναισθήματα που τους προκαλεί η ιστορία.
- 8) Θέστε ερωτήσεις που απαιτούν κριτική σκέψη, όπως "Γιατί πιστεύετε ότι ο χαρακτήρας έκανε αυτή την επιλογή;"

9) Ολοκληρώστε τη συνεδρία ανάγνωσης ζητώντας από τα παιδιά να μοιραστούν ό,τι έμαθαν ή βρήκαν πιο ενδιαφέρον.

Μια ενεργή συνεδρία ανάγνωσης με δύο από τους δασκάλους

Δραστηριότητα 2: Εργαστήρια

Στη δράση μας, την κάθε μία από τις τρεις συνεδρίες ανάγνωσης ακολούθησε ένα βιωματικό εργαστήριο στην τάξη.

Τρόπος αναπαραγωγής της δραστηριότητας:

1) Οργανώστε ομαδικές δραστηριότητες που σχετίζονται με την ιστορία, όπως παιχνίδι ρόλων, δημιουργική γραφή ή έργα τέχνης. Αυτό ενθαρρύνει τη συνεργασία και τη βαθύτερη κατανόηση του κειμένου. Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια της επαναληπτικής πιλοτικής δράσης στην Κύπρο, ένα από τα εργαστήρια περιελάμβανε θεατρικές δραστηριότητες με κίνηση, χορό, μουσική, για να εμπλακούν ενεργά οι μαθητές με την ιστορία και να τους βοηθήσουν να συζητήσουν πιο προχωρημένες έννοιες, όπως η μοναξιά, το ανήκειν, ο εαυτός, κ.λπ. Ή, σε ένα διαφορετικό εργαστήριο, εκπαιδευτικοί και μαθητές χρησιμοποίησαν χάρτινες ανθρώπινες φιγούρες για να περιγράψουν τα χαρακτηριστικά ορισμένων χαρακτήρων του βιβλίου. Με αυτό τον τρόπο κατόρθωσαν να εντοπίσουν τα δικά τους συναισθήματα που αναδύονταν όταν άκουγαν την ιστορία. Βελτίωσαν έτσι τις γλωσσικές τους δεξιότητες καθώς τα παραμύθια που επιλέχθηκαν επέτρεψαν την ανάδυση νέων λεξιλογίων.

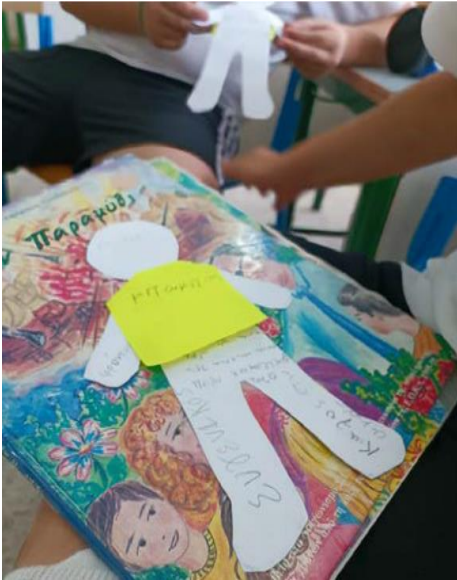

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

SYNTHEsis
CENTER FOR RESEARCH AND EDUCATION

2) Μπορείτε επίσης να σχεδιάσετε επακόλουθες δραστηριότητες, όπως να γράψετε αναφορές βιβλίων, να δημιουργήσετε έργα τέχνης που σχετίζονται με βιβλία ή ακόμα και να οργανώσετε μια μόνιμη λέσχη βιβλίου στο σχολείο. Για παράδειγμα, στην Κύπρο, μετά τη συλλογική ανάγνωση του «ΓΕΤΙ η δύναμη του Ακόμη», τα παιδιά και οι δάσκαλοι δημιούργησαν μια μεγάλη ζωγραφιά που περιελάμβανε τα πιο σημαντικά μηνύματα της ιστορίας και στη συνέχεια το εξέθεσαν σε ένα από τα κεντρικά σημεία του σχολείου.

Εικόνες από τα εργαστήρια

Μερικές σκέψεις:

>> Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι στην επαναληπτική πιλοτική φάση της Κύπρου, οι δάσκαλοι παρατήρησαν μια αλλαγή στις στάσεις των παιδιών που αναπτύχθηκαν κυρίως λόγω της εξερεύνησης των κύριων θεμάτων κάθε ιστορίας με βάση διαδραστικές, βιωματικές, συμμετοχικές δραστηριότητες. Για παράδειγμα, όταν διάβαζαν την Αστερόσκηνη, τα παιδιά ήταν πολύ ενθουσιασμένα όταν ανακάλυψαν ότι όλα και όλοι είναι φτιαγμένα από αστερόσκηνη και ότι όλοι λάμπουμε με διαφορετικούς τρόπους. Αυτό ήταν ένα μάθημα που δεν θα ξεχνούσαν ποτέ καθώς είχαν τη δυνατότητα να επεξεργαστούν εκτενώς τη σκέψη τους. Μέσα από τις συζητήσεις για το παραμύθι αυτό, τα παιδιά πίστεψαν ότι μια μέρα τα όνειρά τους μπορεί να γίνουν πραγματικότητα.

>> Υπό αυτή την έννοια, είναι σημαντικό να επιλέξετε προσεκτικά τι είδους παραμύθια και βιωματικές δραστηριότητες θα κάνετε, καθώς αυτά θα βοηθήσουν τα παιδιά να ανοιχτούν και να μοιραστούν σκέψεις και συναισθήματα. Για παράδειγμα, στη δράση μας, οι ιστορίες έπαιξαν ζωτικό ρόλο στην ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των μαθητών δίνοντάς τους πολύτιμα μαθήματα ζωής, οικείου χαρακτήρες και ενδυναμωτικές αφηγήσεις. Όταν οι μαθητές άκουσαν ιστορίες για χαρακτήρες που αντιμετώπιζαν προκλήσεις, ξεπέρασαν εμπόδια και πέτυχαν τα όνειρά τους, είδαν τους εαυτούς τους να αντικατοπτρίζονται σε αυτές τις ιστορίες - ειδικά μαθητές με μεταναστευτική βιογραφία, που πρόσφατα αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τη χώρα/το σπίτι τους. Αυτή η οικειότητα των επιλεγμένων ιστοριών ενθάρρυνε την αίσθηση της ταύτισης, επιτρέποντας στα παιδιά να πιστέψουν ότι αν οι χαρακτήρες μπορούν να ξεπεράσουν τις δυσκολίες, μπορούν κι εκείνα να το κάνουν εξίσου. Αυτή η ταύτιση με δυνατούς και ανθεκτικούς χαρακτήρες ενίσχυσε την αυτοπεποίθησή τους, βοηθώντας τα να συνειδητοποιήσουν ότι και αυτά έχουν τη δυνατότητα να νικήσουν τις προκλήσεις στη ζωή τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. Το ιδανικό σχολείο, μέσα από τα μάτια των παιδιών

Τίτλος στην πρώτη πιλοτική φάση: Δραστηριότητα 4. Δημιουργία ψηφιακού βιβλίου (οι δραστηριότητες προσαρμόστηκαν με μικρές αλλαγές)

Πλαίσιο: Δημοτικό Σχολείο Προδρόμου (ΚΒ), Λάρινα; Συμμετέχοντες: 18 μαθητές, πέμπτη τάξη (10-11 ετών), 1 δάσκαλος, 1 διευθυντής. Το βιβλίο παρουσιάστηκε και εστάλη σε όλους τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς.

Υλικά: Χρωματιστά μολύβια/δείκτες, προβολέας, φύλλα δραστηριοτήτων, μικρόφωνα, υπολογιστές κ.λπ.

Μέχρι το τέλος αυτού του Κεφαλαίου οι μαθητές θα έχουν...

- Αναπτύξει τις δημιουργικές τους δεξιότητες προάγοντας την αυτοέκφραση και τις καλλιτεχνικές τους ικανότητες.
- Ενισχύσει τις δεξιότητες γραφής τους, συμπεριλαμβανομένης της γραμματικής, του λεξιλογίου και της σαφήνειας της έκφρασης.
- Αναλύσει τι συνιστά ιδανικό σχολείο, λαμβάνοντας υπόψη στοιχεία που συμβάλλουν στην αποτελεσματική μάθηση και εφαρμόζοντας κριτική σκέψη για να εκφράσουν τις ιδέες τους.
- Βελτιώσει τον ψηφιακό γραμματισμό και την επάρκειά τους στη χρήση λογισμικού ή πλατφορμών για δημιουργικά έργα.

Αφετηρία

Για να ξεκινήσετε αυτήν τη δραστηριότητα (και να την κάνετε σχετική με τους μεγαλύτερους μαθητές), μπορείτε να τη συνδέσετε με το επίσημο σχολικό πρόγραμμα σπουδών. Για παράδειγμα, στη δράση μας, Κύπριοι μαθητές και δάσκαλοι αποφάσισαν από κοινού ότι η καλύτερη ιδέα για να βρουν το ιδανικό τους σχολείο θα ήταν να γνωρίσουν σχολεία από όλο τον κόσμο. Έτσι, στο πλαίσιο του μαθήματος της γεωγραφίας, «ταξίδεψαν» μέσα από φωτογραφίες και βίντεο σε σχολεία σε όλο τον κόσμο.

Δραστηριότητα 1: Ας βελτιώσουμε το σχολείο μας!

Αυτή η δραστηριότητα αποτελείται από πολλά βήματα που επιτρέπουν στους μαθητές να εκφράσουν τις απόψεις τους για ποια σχολεία θεωρούν ιδανικά.

Τρόπος αναπαγωγής της δραστηριότητας:

- 1)** Προσκαλέστε τους μαθητές σας να εξερευνήσουν σχολεία και σχολικά συστήματα από όλο τον κόσμο. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε διαδικτυακές πηγές, όπως βίντεο και εικόνες.
- 2)** Στη συνέχεια, ξεκινήστε μια συζήτηση και αφήστε τους μαθητές ελεύθερους να σχολιάσουν και να αναφερθούν στις ομοιότητες και τις διαφορές μεταξύ του σχολείου σας και αυτών που παρουσιάζονται.
- 3)** Δώστε τους αρκετό χρόνο για να εργαστούν σε ομάδες και μοιραστείτε πώς νιώθουν για την τρέχουσα εμπλοκή τους στο σχολικό γίγνεσθαι και πώς θα ήθελαν να βελτιώσουν τη συμμετοχή τους στο μέλλον.
- 4)** Πείτε τους να γράψουν τις σκέψεις τους για το πώς οραματίζονται το ιδανικό τους σχολείο: Πώς είναι; Πώς είναι οι εγκαταστάσεις; Οι τάξεις τους; Οι δάσκαλοι και οι συμμαθητές τους; Ενθαρρύνετε την χρήση καλλιτεχνικών εργαλείων για να απεικονίσουν τις ιδέες τους, αντί για μια προσέγγιση σε στυλ γραπτής έκθεσης. Για παράδειγμα, στην Κύπρο, οι εκπαιδευτικοί χώρισαν τους μαθητές τους σε ομάδες και τους ζήτησαν να οπτικοποιήσουν το ιδανικό τους σχολείο μέσα από σχέδιο και δημιουργική γραφή.

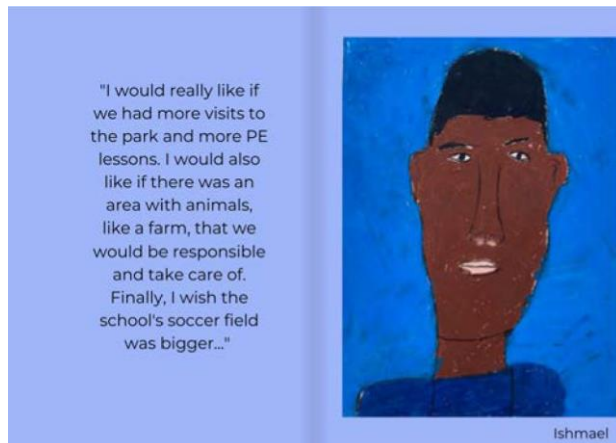
Οι μαθητές οπτικοποιούν το ιδανικό τους σχολείο

- 5)** Μαζί με τους μαθητές σας δημιουργήστε ένα ψηφιακό βιβλίο, στο οποίο οι μαθητές σας θα παρουσιάζουν τα επιχειρήματά τους για το ιδανικό τους σχολείο.

6) Στη συνέχεια ηχογραφήστε τους να διαβάζουν δυνατά το κείμενο που έγραψαν. Όταν τελειώσει η ηχογράφηση, δώστε τους τη δυνατότητα να ζωγραφίσουν το πορτρέτο τους. Φωτογραφίστε τα πορτρέτα τους και βοηθήστε τους να τα ανεβάσουν στο ψηφιακό βιβλίο.

7) Ολοκληρώστε τη δραστηριότητα συζητώντας τους προβληματισμούς των παιδιών σχετικά με το αν το ψηφιακό σας βιβλίο μπορεί να καταστεί αποτελεσματικό στο να προωθήσει την αλλαγή.

Στιγμιότυπα του ψηφιακού βιβλίου που δημιούργησαν οι μαθητές

Μερικές σκέψεις:

>> Σε αυτή τη δράση, το ψηφιακό βιβλίο δημιουργήθηκε με συγκεκριμένο λογισμικό (Book Creator) και αποτελείται από πορτρέτα μαθητών, ηχογραφήσεις και δηλώσεις για το ιδανικό τους σχολείο. Το βιβλίο παρουσιάστηκε και εστάλη στους γονείς των μαθητών.

>> Μέσα από αυτή τη δραστηριότητα, φάνηκε ότι τα παιδιά και οι νέοι μπορούν σίγουρα να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη συνδιαμόρφωση εκπαιδευτικών πολιτικών και στη δημιουργία ιδανικών σχολείων. Αν και μπορεί να μην φέρουν τον επίσημο τίτλο των «υπεύθυνων χάραξης πολιτικής», οι φωνές και η συμβολή τους μπορεί να είναι ουσιαστικής σημασίας για την υποστήριξη αλλαγών στο εκπαιδευτικό σύστημα. Η διαδικασία της συνδημιουργίας έκανε τα παιδιά να συνειδητοποιήσουν ότι το να επιχειρηματολογούν και να υπερασπίζονται το ιδανικό τους σχολείο μπορεί να μην οδηγήσει σε άμεσες αλλαγές, αλλά η συμβολή και οι φωνές τους μπορούν να έχουν ισχυρό αντίκτυπο με την πάροδο του χρόνου. Στην ιδανική περίπτωση, οι ενήλικες, όπως οι γονείς, οι δάσκαλοι και τα ενδιαφερόμενα μέρη της κοινότητας, θα πρέπει επίσης να υποστηρίζουν και να ενθαρρύνουν τα παιδιά σε τέτοιες προσπάθειες υπεράσπισης, κατευθύνοντάς τα κατά τη διαδικασία αυτή και παρέχοντας καθοδήγηση όταν χρειάζεται. Σε αυτήν την περίπτωση, τα παιδιά και οι δάσκαλοι φιλοδοξούσαν να επιφέρουν κάποια αλλαγή με την ευρεία διάδοση και παρουσίαση του ψηφιακού τους βιβλίου σε άλλους σχολικούς φορείς.

Το NEW ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθ. 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό τόπο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

>> Είναι πολύ σημαντικό να αναφέρουμε ότι περισσότεροι μαθητές και εκπαιδευτικοί εμπνεύστηκαν να δημιουργήσουν τα δικά τους ψηφιακά βιβλία στα οποία παρουσιάζουν τον εαυτό τους και το ιδανικό τους σχολείο. Ως εκ τούτου, ακόμη 5 εκπαιδευτικοί και 38 μαθητές της δευτέρας τάξης δημιούργησαν 3 επιπλέον ψηφιακά βιβλία. Για να αποκτήσετε πρόσβαση σε αυτά τα βιβλία, πρέπει να κάνετε λήψη της εφαρμογής **Kids Story Builder**. Μόλις την εγκαταστήσετε στο τηλέφωνο ή το φορητό υπολογιστή σας, μπορείτε να κάνετε λήψη των βιβλίων από [εδώ](#)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. Το σχολείο που ονειρεύομαι

Τίτλος στην πρώτη πιλοτική φάση: Δραστηριότητα 4. Δημιουργία ψηφιακού βιβλίου (οι δραστηριότητες προσαρμόστηκαν με μικρές αλλαγές)

Πλαίσιο: Δημόσιο Νηπιαγωγείο Χλώρακας-Αγίου Νικολάου Πάφου; Συμμετέχοντες: 25 προσχολικής ηλικίας (5-6 ετών), 1 δάσκαλος, 1 προϊστάμενος. Το βιβλίο παρουσιάστηκε και εστάλη σε όλους τους γονείς, συγγενείς και φίλους.

Υλικά: Χρωματιστά μολύβια/δείκτες, μικρόφωνα, υπολογιστές, κάμερα.

Μέχρι το τέλος αυτού του Κεφαλαίου οι μαθητές θα έχουν ...

Εκφράσει ιδέες και εισηγήσεις με βάση τα προσωπικά τους ενδιαφέροντα.

Αποτυπώσει εικαστικά τις ιδέες και εισηγήσεις τους.

Αναπτύξει ψηφιακές δεξιότητες και την επάρκειά τους στη χρήση λογισμικού ή πλατφορμών για δημιουργικά έργα.

Αναπτύξει αυτοπεποίθηση σε σχέση με τις ψηφιακές και δημιουργικές τους ικανότητες.

Αφετηρία

Στη δράση αυτή, η εκπαιδευτικός μοιράστηκε αμέσως με τους μαθητές της το ψηφιακό βιβλίο που δημιούργησαν τα παιδιά του δημοτικού σχολείου Dante Alighieri στην Ιταλία, γιατί ήξερε ότι θα ενθουσιαστούν πολύ με αυτή την ευκαιρία. Οι μαθητές είχαν ήδη την εμπειρία της δημιουργίας ενός έντυπου παιδικού βιβλίου από προηγούμενα μαθήματα, το οποίο μπορούσαν όμως να μοιραστούν μόνο με την οικογένειά τους. Ως εκ τούτου, θεώρησαν ότι ένα ψηφιακό βιβλίο θα ήταν ιδανικό, αφού θα μπορούσαν να το στείλουν σε φίλους και συγγενείς που ζούσαν στο εξωτερικό. Πίστευαν ότι ένα ψηφιακό βιβλίο μπορεί να σταλεί σε όποιον ήθελαν, όπου κι αν βρισκόταν, εύκολα, άμεσα και ανέξοδα. Και πράγματι, οι μαθητές ενθουσιάστηκαν και πρότειναν τη δημιουργία του δικού τους ψηφιακού βιβλίου στο οποίο θα παρουσίαζαν τους εαυτούς τους και θα περιέγραφαν το σχολείο που ονειρεύονται!

Το NEW ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθ. 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό τόπο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Δραστηριότητα 1: Το σχολείο των ονείρων μου

Αυτή η δραστηριότητα ακολουθεί πιο αργό ρυθμό θέλοντας να υποστηρίξει τα παιδιά να εκφράσουν τις ιδέες τους για το ιδανικό τους σχολείο. Ο πιο αργός ρυθμός κρίνεται απαραίτητος δεδομένης της ηλικίας των μαθητών (προδημοτική).

Τρόπος αναπαραγωγής της δραστηριότητας:

- 1) Ξεκινήστε τη δραστηριότητα φωτογραφίζοντας το σχολείο σας όπως είναι στην πραγματικότητα. Αυτή η οπτική αναπαράσταση είναι στοιχειώδης για να συζητήσετε αργότερα τις φιλοδοξίες των μαθητών σας σχετικά με το ιδανικό τους σχολείο.
- 2) Κατόπιν αυτού, σχεδιάστε σε έναν πίνακα ένα σύννεφο και γράψτε μέσα μια πρώτη ερώτηση που θα σκεφτούν οι μαθητές σας: Τι θα θέλατε να αναφέρετε για τον εαυτό σας?
- 3) Ενθαρρύνετε τους μαθητές σας να μοιραστούν ό,τι πιστεύουν ότι είναι σημαντικό να αναφέρουν, όπως το αγαπημένο τους φαγητό, παιχνίδι, δραστηριότητα, ζώο κ.λπ. και στη συνέχεια προσπαθήστε να τα αποδώσετε οπτικά, π.χ. μέσα από ένα σχέδιο ή ένα σκίτσο ή ένα κολάζ. Λάβετε υπόψη ότι αυτό θα αποτελέσει το πρώτο μέρος του ψηφιακού βιβλίου.
- 4) Στη συνέχεια, συνεργαστείτε με τους μαθητές σας γύρω από μια δεύτερη ερώτηση: Ποιο είναι το ιδανικό σχολείο για εσάς; Πώς ονειρεύεστε να είναι το σχολείο σας;

*Ένας μαθητής την ώρα που εργάζεται στο έργο του
και ένα στιγμιότυπο οθόνης του ψηφιακού βιβλίου που δημιούργησαν οι μαθητές.*

- 5) Ξεκινήστε μια συνεδρία καταιγισμού ιδεών, όπου όλα τα παιδιά θα έχουν την ευκαιρία να πουν τις απόψεις τους και να συζητήσουν μεταξύ τους. Διευκολύνετε τη συζήτηση έτσι ώστε όλοι να εισακούγονται και να αισθάνονται σεβασμό.
- 6) Μόλις το κάθε παιδί καταλήξει σε μια ιδέα, πείτε του να αρχίσει να τη ζωγραφίζει.

- 7) Στη συνέχεια, πείτε στα παιδιά ότι θα φωτογραφίσουν τις ζωγραφιές τους. Με τη βοήθειά σας, τα παιδιά θα δημιουργήσουν τις δικές τους ψηφιακές σελίδες, στις οποίες θα παρουσιάσουν τον εαυτό τους και το σχολείο που ονειρεύονται.
- 8) Καταγράψτε τις φωνές των παιδιών και ενσωματώστε τις στις σελίδες του ψηφιακού βιβλίου.
- 9) Υποστηρίξτε τους μαθητές σας, ώστε να μοιραστούν το ψηφιακό τους βιβλίο με την οικογένεια, τους φίλους και τους συγγενείς τους.
- 10) Κλείστε τη δραστηριότητα ρωτώντας τους μαθητές πώς νιώθουν για τη συμμετοχή τους. Όπως έδειξε η εμπειρία μας στην Κύπρο, μέσα από αυτή τη δραστηριότητα υπερθεματίστηκε το ότι το κάθε παιδί είναι εξαιρετικό, μοναδικό και ξεχωριστό. Ότι κάθε παιδί έχει τη δική του φωνή και ότι εμείς, ως εκπαιδευτικοί, πρέπει να δώσουμε χώρο, χρόνο και ευκαιρίες για ενεργό συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία, ώστε όλα τα παιδιά να είναι ορατά και να ακούγονται οι φωνές και οι επιθυμίες τους. Άλλωστε, όπως εξομολογήθηκαν πολλά από τα παιδιά: «Λατρεύω να ακούω τη φωνή μου στο βιβλίο μας!»

Μερικές σκέψεις:

>> Σε αυτή τη δράση, το ψηφιακό βιβλίο δημιουργήθηκε με συγκεκριμένο λογισμικό (Book Creator) και αποτελείται από σχέδια των παιδιών, ηχογραφήσεις και δηλώσεις για το ιδανικό τους σχολείο. Το βιβλίο παρουσιάστηκε και εστάλη στις οικογένειες των μαθητών στην Κύπρο και στο εξωτερικό.

>> Όλα τα παιδιά συμμετείχαν στη δημιουργία του ψηφιακού βιβλίου ακόμα κι αν δεν μιλούσαν καλά ελληνικά ή ακόμα και αν είχαν έρθει πρόσφατα στην τάξη. Μερικές από τις ιδέες που είχαν τα παιδιά για να κάνουν το σχολείο τους καλύτερο ήταν να έχουν περισσότερους χώρους παιχνιδιού όπως ένα γήπεδο ποδοσφαίρου, ένα γήπεδο μπάσκετ, ένα κάστρο και πολλά παιχνίδια όπως αυτοκίνητα και τουβλάκια Lego. Πολλά παιδιά ονειρεύονταν ένα σχολείο καθαρό, χωρίς σκουπίδια με πολλά λουλούδια και δέντρα και έναν καταπράσινο λαχανόκηπο. Επιπλέον, υπήρξαν προτάσεις από τα παιδιά για ένα σχολείο με πολλά βιβλία, μπαλόνια και ένα σχολείο όπου όλα τα παιδιά πηγαίνουν βόλτα μαζί, ζωγραφίζουν με ακουαρέλες έξω στη φύση και χορεύουν.

>> Τα παιδιά ένιωσαν ενδυναμωμένα, όταν συνειδητοποίησαν ότι οι σκέψεις και οι ιδέες τους εκτιμήθηκαν και τους δόθηκε ένα μέσο για να εκφραστούν. Αυτό ενίσχυσε την αυτοεκτίμηση και την αυτοπεποίθησή τους και τα έκανε να συνειδητοποιήσουν ότι είναι μέρος μιας κοινότητας στην οποία έχουν ίσα δικαιώματα.

>> Βλέποντας τη συνεισφορά τους στο τελικό προϊόν έκανε τα παιδιά να νιώσουν ότι αναγνωρίζεται η παρουσία τους, γεγονός που ενθάρρυνε μια συναισθηματική σύνδεση με το έργο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8. Πέρα από τις εθνικές ταυτότητες, τις θρησκείες και τις πεποιθήσεις, είμαστε όλοι φίλοι!

Τίτλος στην πρώτη πιλοτική φάση: Δραστηριότητα 7. Ένα σχολείο που τρώγεται (οι δραστηριότητες προσαρμόστηκαν με σημαντικές αλλαγές)

Πλαίσιο: Λύκειο Αγίου Αντωνίου Λεμεσού & Συμμετέχοντες: 25 μαθητές λυκείου (15-16 ετών), 8 δάσκαλοι. Έμμεσα εμπλέκονται: όλοι οι μαθητές και η σχολική κοινότητα που λαμβάνουν την επετηρίδα του σχολείου στην οποία παρουσιάστηκαν οι δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν.

Υλικά: Παρουσιάσεις.

Μέχρι το τέλος αυτού του κεφαλαίου οι μαθητές θα έχουν...

- Εξερευνήσει και παρουσιάσει τις πολιτισμικές καταβολές, τις παραδόσεις και τις γαστρονομικές πρακτικές της κουλτούρας τους, κερδίζοντας μια βαθύτερη εκτίμηση για την πολιτισμική πολυμορφία.
- Συμμετάσχει σε ανοιχτές συζητήσεις και ανταλλαγές ιδεών, εμπειριών και ιστοριών που σχετίζονται με τις δικές τους κουλτούρες και τις κουλτούρες των συμμαθητών τους, ενισχύοντας τη διαπολιτισμική επικοινωνία και κατανόηση.
- Αναλογιστεί βαθύτερα τη δική τους πολιτισμική ταυτότητα και πώς σχετίζεται με την ευρύτερη σχολική κοινότητα, αναπτύσσοντας αυτογνωσία, ενσυναίσθηση και αίσθηση κοινότητας.

Αφετηρία

Η δραστηριότητα που παρουσιάζεται σε αυτό το κεφάλαιο σχεδιάστηκε από κοινού με μαθητές που φοιτούν στην τάξη «υποδοχής» του σχολείου τους. Μια τάξη υποδοχής καλύπτει τις ανάγκες ανηλίκων μεταναστών που φτάνουν στην Κύπρο σε μεγαλύτερη ηλικία και αντιμετωπίζουν περισσότερες δυσκολίες ενσωμάτωσης στο επίσημο σχολικό σύστημα λόγω γλωσσικών και πολιτισμικών φραγμών. Οι περισσότεροι μαθητές που συμμετείχαν στη δραστηριότητα ήρθαν στο σχολείο από τον Σεπτέμβριο έως τον Δεκέμβριο του 2022, έχοντας ειλικρινή επιθυμία να μάθουν. Οι μαθητές είναι κυρίως 15-16 ετών και προέρχονται από τη Συρία, την Αίγυπτο, το Ιράν, το Αφγανιστάν, την Τουρκία, το Βιετνάμ, τις Φιλιππίνες, την Ουκρανία και τη Ρωσία.

Όταν οι εκπαιδευτικοί παρουσίασαν τις δραστηριότητες στους μαθητές, η δραστηριότητα που τράβηξε περισσότερο το ενδιαφέρον ήταν «Ένα σχολείο που τρώγεται», επειδή οι μαθητές ένιωσαν ότι αυτή η δραστηριότητα θα τους έδινε την ευκαιρία να μιλήσουν για το σπίτι τους μέσα από ένα θέμα που ενώνει τους πάντες: το φαγητό. Αυτό που ενθάρρυνε την ενεργό συμμετοχή των μαθητών ήταν η προθυμία τους να συνεργαστούν με όλη τη σχολική κοινότητα και να συνεργαστούν με περισσότερους μαθητές που δεν φοιτούσαν απαραίτητα στην τάξη αυτή.

Υπό αυτή την έννοια, εάν πρέπει να εργαστείτε με μια ομάδα που κινείται στο περιθώριο του σχολείου/κοινότητας, βεβαιωθείτε ότι θα φροντίσετε να δημιουργήσετε κανάλια επικοινωνίας και να χτίσετε σχέσεις με ομάδες/άτομα που μπορούν να υποστηρίξουν την ένταξή τους.

Δραστηριότητα 1: Παραμένοντας συνδεδεμένοι

Η υλοποίηση μιας δραστηριότητας στην οποία μαθητές με μεταναστευτική βιογραφία παρουσιάζουν τη χώρα τους και μοιράζονται εθνικά πιάτα μπορεί να είναι μια πλούσια και εκπαιδευτική εμπειρία. Ωστόσο, χρειάζεται προσεκτικός σχεδιασμός για να αποφευχθεί η ενίσχυση των προκαταλήψεων και των στερεοτύπων. Με βάση την εμπειρία μας, τα παρακάτω βήματα θα σας βοηθήσουν να υλοποιήσετε μια τέτοια δραστηριότητα με επιτυχία.

Τρόπος αναπαραγωγής της δραστηριότητας:

1) Ξεκινήστε με προσεκτικό σχεδιασμό και προετοιμασία για τη δραστηριότητα. Προσδιορίστε τους στόχους της δραστηριότητας. Μήπως αποσκοπεί στην προώθηση της διαπολιτισμικής

κατανόησης, τον εορτασμό της διαφορετικότητας ή την προώθηση της ένταξης; Συνεργαστείτε με μαθητές που είναι πρόθυμοι να συμμετάσχουν και να μοιραστούν τον πολιτισμό και την κουζίνα της χώρας τους.

2) Προσκαλέστε μαθητές που νιώθουν άνετα να μοιραστούν τις εμπειρίες και τον πολιτισμό τους. Βεβαιωθείτε ότι αισθάνονται σεβασμό και υποστήριξη καθ'όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας και παρουσίασης των παρουσιάσεών τους.

3) Ενθαρρύνετε τους μαθητές να διερευνήσουν και να προετοιμάσουν μια σύντομη παρουσίαση για τη χώρα καταγωγής τους, καλύπτοντας πτυχές όπως η γεωγραφία, η ιστορία, οι παραδόσεις και η πολιτισμική αξία. Μπορούν να επιλέξουν ένα εθνικό πιάτο για να ετοιμάσουν ή να μοιραστούν με τους υπόλοιπους συμμετέχοντες. Επισημάνετε ότι μπορούν να χρησιμοποιήσουν προσωπικές ιστορίες για να προσελκύσουν το κοινό τους.

4) Συνεργαστείτε με τους μαθητές που παρουσιάζουν για να εξασφαλίσετε ότι υπάρχει ποικιλομορφία στην εκπροσώπηση χωρών και κουζινών. Συντονίστε τα οργανωτικά, όπως εγκαταστάσεις μαγειρέματος, συστατικά και υλικό παρουσίασης.

5) Επιλέξτε μια κατάλληλη ημερομηνία και χώρο για την εκδήλωση. Μπορεί να πραγματοποιηθεί στην καφετέρια του σχολείου, στην τάξη ή σε ανοιχτό χώρο.

6) Προωθήστε την εκδήλωση στη σχολική κοινότητα και καλέστε μαθητές, δασκάλους, γονείς και προσωπικό να συμμετάσχουν.

7) Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης, ζητήστε από κάθε μαθητή-παρουσιαστή να κάνει μια σύντομη παρουσίαση για τη χώρα του, και να μοιραστεί με το κοινό ενδιαφέροντα γεγονότα, παραδόσεις και ιστορίες.

8) Επιτρέψτε στους παρουσιαστές να παρουσιάσουν το εθνικό τους πιάτο. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω επιδείξεων μαγειρικής ή εκδήλωσης τύπου potluck όπου φέρνουν έτοιμα πιάτα. Στην Κύπρο προτιμήθηκε μια εκδήλωση τύπου potluck.

Ένα κολάζ φωτογραφιών που τραβήχτηκαν κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας στην Κύπρο.

9) Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να δοκιμάσουν τα διάφορα εθνικά πιάτα και να συμμετάσχουν σε ανοιχτές συζητήσεις σχετικά με τις γεύσεις, τις υφές και την πολιτισμική σημασία των φαγητών.

10) Προωθήστε μια ανοιχτή συζήτηση σχετικά με τον αντίκτυπο της εκδήλωσης για την πολιτισμική κατανόηση, την ανταλλαγή εμπειριών και την εκτίμηση της διαφορετικότητας.

11) Συγκεντρώστε σχόλια από τους συμμετέχοντες για να αξιολογήσετε την επιτυχία της εκδήλωσης και να εντοπίσετε τομείς προς βελτίωση. Ενθαρρύνετε τους μαθητές να αναλογιστούν τις εμπειρίες τους και τα όσα έχουν μάθει για διαφορετικούς πολιτισμούς.

12) Αναγνωρίστε τις προσπάθειες των μαθητών-παρουσιαστών και ευχαριστήστε τους για όσα μοιράστηκαν με όλους.

13) Εξετάστε επακόλουθες δραστηριότητες, όπως δημιουργία ενός πολυπολιτισμικού βιβλίου συνταγών, διοργάνωση πολιτιστικών εκθέσεων ή συνέχιση των συζητήσεων σχετικά με τη διαφορετικότητα και την ένταξη στην τάξη. Στην Κύπρο, οι μαθητές διοργάνωσαν ένα σύντομο εργαστήριο ετοιμάζοντας πανό που μετέφεραν ένα μήνυμα κατά του σχολικού εκφοβισμού, κατά της μισαλλοδοξίας, κατά της περιθωριοποίησης.

Μερικές σκέψεις:

>> Στη δράση μας, η εκδήλωση ήταν συγκινητική και αξιέπαινη καθώς οι μαθητές παρουσίασαν περήφανα τις χώρες καταγωγής τους στα ελληνικά και κατάφεραν να επικοινωνήσουν τις προσωπικές τους ιστορίες σε άτομα που μπορεί να μην ήταν εξοικειωμένα με το υπόβαθρό τους και έτειναν να κάνουν υποθέσεις για το πρόσωπό τους.

>> Σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς, εκτός από την εμφανή ακαδημαϊκή πρόοδο που προέκυψε από τη δραστηριότητα, υπήρξε επίσης αξιοσημείωτη βελτίωση στις κοινωνικές δεξιότητες και στο επίπεδο ένταξής τους στη σχολική κοινότητα. Μεταξύ των μαθητών αναπτύχθηκαν σχέσεις βασισμένες στην κατανόηση, τη γενναιοδωρία και τη φιλία. Το πιο σημαντικό ήταν ότι τονώθηκε η αυτοπεποίθησή τους και καλλιεργήθηκε μια αίσθηση αισιοδοξίας για το μέλλον!

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9. Πάντα χαρούμενοι που μαζευόμαστε

Τίτλος στην πρώτη πιλοτική φάση: Δραστηριότητα 7. Ένα σχολείο που τρώγεται (οι δραστηριότητες προσαρμόστηκαν με σημαντικές αλλαγές)

Πλαίσιο: Λύκειο Παλλουριώτισσας Λευκωσίας & Συμμετέχοντες: 20 μαθητές Λυκείου (15-16 ετών), 8 καθηγητές, 1 Διευθυντής.

Υλικά: Επιτραπέζια παιχνίδια, φαγητό, βόλεϊ.

Μέχρι το τέλος αυτού του Κεφαλαίου οι μαθητές θα έχουν...

- Συμμετάσχει στη δημιουργία μιας ισχυρότερης σχολικής κοινότητας που φέρνει κοντά μαθητές.
- Κοινωνικοποιήθει και μοιραστεί προσωπικές ιστορίες.
- Συζητήσει θέματα που επηρεάζουν τη ζωή τους.
- Ανακαλύψει κοινά ενδιαφέροντα.

Αφετηρία

Η δραστηριότητα που παρουσιάζεται σε αυτό το κεφάλαιο σχεδιάστηκε από κοινού με μαθητές που φοιτούν στην τάξη «υποδοχής» του σχολείου τους. Μια τάξη υποδοχής απευθύνεται στις ανάγκες ανηλίκων μεταναστών που φτάνουν στην Κύπρο σε μεγαλύτερη ηλικία και αντιμετωπίζουν αυξημένες προκλήσεις για την ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα λόγω γλωσσικών και πολιτισμικών εμποδίων.

Οι καθηγητές που συμμετείχαν σε ένα από τα εκπαιδευτικά μας εργαστήρια παρουσίασαν τη δραστηριότητα στους μαθητές τους, και όλοι ήταν ενθουσιασμένοι που θα είχαν την ευκαιρία να συμμετέχουν. Εκπαιδευτικοί και μαθητές σχεδίασαν από κοινού δραστηριότητες που έφεραν σε επαφή μαθητές που παρακολουθούν την τάξη υποδοχής, με μαθητές που φοιτούν στις υπόλοιπες τάξεις.

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

SYNTHESIS
CENTER FOR RESEARCH AND EDUCATION

Δραστηριότητα 1: Το καφέ του κόσμου (World café) για την ένταξη

Αυτή η δραστηριότητα έδωσε τη δυνατότητα σε μαθητές της τάξης υποδοχής να δημιουργήσουν ισχυρότερους δεσμούς με παιδιά άλλων τάξεων. Έπαιξαν μαζί επιτραπέζια παιχνίδια, ασκήθηκαν μαζί, έμαθαν για την ανακύκλωση και την επαναχρησιμοποίηση μαζί. Συζήτησαν για το ιδανικό τους σχολείο στα ελληνικά και τα αγγλικά και έμαθαν φράσεις από διάφορες γλώσσες (αραβικά, κινέζικα, ρωσικά, ουκρανικά, σωμαλικά κ.λπ.). Και, φυσικά, γευμάτισαν μαζί χρησιμοποιώντας το φαγητό ως όχημα για διαπολιτισμική μάθηση και οικοδόμηση κοινότητας.

Κάθε εβδομάδα, οι δραστηριότητες σχεδιάζονταν χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του world-café. Μέσω αυτής της προσέγγισης, οι συμμετέχοντες θα μπορούσαν να συμμετάσχουν σε ουσιαστικές συζητήσεις, να μοιραστούν ιδέες και συλλογικά να οραματιστούν ένα ιδανικό εκπαιδευτικό περιβάλλον. Εκπαιδευτικοί και ερευνητές ενεργούσαν ως εμπυχωτές και μεταφραστές. Η μεθοδολογία ενθάρρυνε την ενεργητική ακρόαση, τον ανοιχτό διάλογο και τις διαφορετικές προοπτικές, ενισχύοντας μια ατμόσφαιρα συνεργασίας και χωρίς αποκλεισμούς. Χρησιμοποιώντας τη μεθοδολογία του World Café, οι συμμετέχοντες θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν τη συλλογική σοφία, να δημιουργήσουν καινοτόμες ιδέες και να αποκτήσουν μια βαθύτερη κατανόηση των στοιχείων που συμβάλλουν στο ιδανικό σχολείο.

Εικόνες από την υλοποίηση της δραστηριότητας

Τρόπος αναπαραγωγής της δραστηριότητας:

1) Ξεκινήστε ορίζοντας με σαφήνεια τους στόχους του εργαστηρίου/συνεδρίας του World Café. Μήπως επιδιώκει να προωθήσει πολιτισμικές ανταλλαγές, να διευκολύνει τις συζητήσεις για εξεύρεση λύσεων σε κοινές προκλήσεις ή για να ενισχύσει την κοινωνική ένταξη; Στην περίπτωσή μας, αφορούσε τη δημιουργία ισχυρότερων σχέσεων μεταξύ των μαθητών και την περαιτέρω συζήτηση γύρω από το ιδανικό σχολείο των μαθητών.

- 2)** Συνεργαστείτε με συναδέλφους εκπαιδευτικούς, διευθυντές, γονείς και κοινοτικούς οργανισμούς για να εξασφαλίσετε υποστήριξη και συμμετοχή. Στη δράση μας εμπλέξαμε την ευρύτερη σχολική κοινότητα, συμπεριλαμβανομένων και άλλων μαθητών.
- 3)** Επιλέξτε έναν κατάλληλο χώρο, όπως μια μεγάλη τάξη ή καφετέρια και τακτοποιήστε τραπέζια σε στίλ καφέ. Οι εκπαιδευτικοί έστηναν μικρές ομαδικές συζητήσεις γύρω από τραπέζια τύπου καφέ (παγκάκια στην αυλή του σχολείου), όπου οι μαθητές μπορούσαν να εναλλάσσονται μεταξύ των τραπεζιών και να ανταλλάσσουν σκέψεις και απόψεις για συγκεκριμένα ερωτήματα ή θέματα που σχετίζονταν με το ιδανικό σχολείο. Κάθε σταθμός (τραπέζια) πρέπει να έχει ένα θέμα συζήτησης που να σχετίζεται με τους στόχους κάθε εργαστηρίου.
- 4)** Προσδιορίστε σχετικά θέματα προς συζήτηση που έχουν σημασία για τους μαθητές σας, όπως τα χαρακτηριστικά του ιδανικού σχολείου, η έννοια της πολιτισμικής ταυτότητας, οι προκλήσεις σε μια νέα χώρα, η εκμάθηση μιας νέας γλώσσας ή οι ευκαιρίες για ένταξη. Στη δράση μας, δεν υπήρχε κατ' ανάγκη ένα θέμα για συζήτηση σε κάθε εργαστήριο. Μερικές φορές οι εκπαιδευτικοί ανέθεταν εργασίες σε κάθε τραπέζι, π.χ., να παίξουν μαζί αυτό το επιτραπέζιο παιχνίδι, να παίξουν μαζί βόλεϊ, να μάθουν μαζί τουλάχιστον δύο νέες φράσεις σε αυτή ή εκείνη τη γλώσσα.
- 5)** Επιλέξτε συντονιστές ή οικοδεσπότες για κάθε τραπέζι που θα διευκολύνουν τη συζήτηση. Βεβαιωθείτε ότι γνωρίζουν το επιλεγμένο θέμα και έχουν εμπειρία στη διαπολιτισμική επικοινωνία.
- 6)** Εφαρμόστε ένα δομημένο σύστημα περιστροφής όπου οι μαθητές μετακινούνται από το ένα τραπέζι στο άλλο σε καθορισμένα χρονικά διαστήματα. Αναθέστε σε κάθε τραπέζι έναν συντονιστή για να καθοδηγήσει τη συζήτηση.
- 7)** Διεξάγετε τουλάχιστον 3 γύρους συζητήσεων, επιτρέποντας στους μαθητές να μοιραστούν σκέψεις, εμπειρίες και γνώσεις για τα επιλεγμένα θέματα. Ενθαρρύνετε την ενεργητική ακρόαση και τον ανοιχτό διάλογο.
- 8)** Στο τέλος κάθε γύρου, ζητήστε από τους μαθητές να συνοψίσουν τις βασικές ιδέες που προέκυψαν από τη συζήτησή τους. Οι συντονιστές μπορούν να καταγράψουν αυτές τις πληροφορίες σε πίνακες ή χαρτί.
- 9)** Ολοκληρώστε τη δραστηριότητα με μια τελική συζήτηση που συγκεντρώνει τις κύριες ιδέες από όλους τους πίνακες. Ενθαρρύνετε τους μαθητές να αναλογιστούν τι έμαθαν και πώς νιώθουν μετά το τέλος της δραστηριότητας.

Μερικές σκέψεις:

>> Παρόλο που η δραστηριότητα ήταν εξωσχολική και εκτός του ωρολόγιου προγράμματος των μαθητών, ήταν προφανές στους εκπαιδευτικούς, στους ερευνητές και στους μαθητές ότι, όταν τα παιδιά συμμετέχουν ενεργά και έχουν λόγο στη διαδικασία μάθησης, αυτό λειτουργεί ενδυναμωτικά, ενισχύοντας τη δέσμευσή τους στο να μάθουν.

>> Η δραστηριότητα έδωσε τόσο χώρο στις φωνές των μαθητών, ώστε οι εκπαιδευτικοί αναγνώρισαν ότι τα παιδιά μπορούν να γίνουν ενεργοί μέτοχοι στο μαθησιακό τους ταξίδι, και όχι απλώς παθητικοί αποδέκτες πληροφοριών. Υπό αυτή την έννοια, οι εκπαιδευτικοί σεβάστηκαν την ανάγκη των μαθητών να συναντηθούν και να οικοδομήσουν σχέσεις με άλλους συμμαθητές τους που δεν παρακολουθούσαν την τάξη υποδοχής. Οι έννοιες της φροντίδας και της συμπόνιας ήταν θεμελιώδεις σε αυτή τη διαδικασία. Οι μαθητές έφεραν μοναδικές προοπτικές, εμπειρίες και ιδέες που εμπλούτισαν την αρχική δραστηριότητα και συνέβαλαν σε μια πιο ολιστική και μαθητοκεντρική προσέγγιση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10. Ο δικός μας λαχανόκηπος

Νέα δραστηριότητα

Πλαίσιο: Δημόσιο Νηπιαγωγείο Αγίου Αντωνίου Λεμεσού & Συμμετέχοντες: 23 παιδιά προσχολικής ηλικίας (4-5 ετών), 2 εκπαιδευτικοί, 1 διευθύντρια.

Υλικά: Φυτά, λαχανικά, γλάστρες, χώμα, φτυάρια.

Μέχρι το τέλος αυτού του Κεφαλαίου οι μαθητές θα έχουν...

 Συνεργαστεί για να σχεδιάσουν, φυτέψουν και διατηρήσουν τον λαχανόκηπο του σχολείου, ενισχύοντας τις δεξιότητες συνεργασίας και την αίσθηση συλλογικής ευθύνης

Αυξήσει την ευαισθητοποίησή τους και την αίσθηση της ευθύνης

Ενθαρρύνει την πολιτισμική ανταλλαγή και κατανόηση μεταξύ των μελών της κοινότητας

 Αναπτύξει ισχυρότερη σχέση με το σχολείο τους, καλλιεργώντας την αίσθηση του ανήκειν, την υπερηφάνεια και την επιθυμία να συνεισφέρουν θετικά στο τοπικό τους περιβάλλον.

Αφετηρία

Πηγή έμπνευσης για την υλοποίηση αυτής της δραστηριότητας ήταν η συζήτηση που έγινε με τα παιδιά μετά την παρουσίαση των δραστηριοτήτων της ιταλικής ομάδας για το ιδανικό σχολείο. Μέσα από διάλογο και ακούγοντας όλες τις απόψεις, τα παιδιά κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι θα ήθελαν να έχουν τον δικό τους ξεχωριστό χώρο, έξω από την τάξη, στο προαύλιο του σχολείου, όπου θα μπορούσαν να δραστηριοποιούνται καθημερινά. Μετά από έρευνα πεδίου είδαν ότι ο μόνος διαθέσιμος χώρος στην αυλή του σχολείου ήταν ένα κομμάτι χώμα και μερικές παλιές γλάστρες. Έτσι, αποφάσισαν να δημιουργήσουν εκεί τον δικό τους λαχανόκηπο.

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

SYNTHESIS
CENTER FOR RESEARCH AND EDUCATION

Δραστηριότητα 1: Ο κήπος του σχολείου μου

Στη δραστηριότητά μας, στη δεύτερη πιλοτική φάση στην Κύπρο, τα ίδια τα παιδιά πρότειναν την ιδέα στη διευθύντρια του σχολείου, η οποία την υποστήριξε αμέσως και βοήθησε στην υλοποίηση της δράσης παρέχοντας υλικό και ότι χρειάζονταν τα παιδιά. Καθημερινά, σε διάφορες ώρες, είτε κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας είτε στο διάλειμμα, τα παιδιά επισκέπτονταν τον λαχανόκηπο για παρατήρηση και φροντίδα. Στην τάξη γινόταν συχνά συζήτηση για το πώς μεγαλώνουν τα λαχανικά και τα παιδιά έκαναν προτάσεις για τη βελτίωσή τους. Μετά από περίπου 3 μήνες καθημερινής φροντίδας, τα παιδιά άρχισαν να κόβουν τα πρώτα τους λαχανικά, όπως μαϊντανό, κόλιαντρο, μαρούλι και ντοματίνια. Έκαναν μαζί σαλάτα και έτρωγαν μαζί στο διάλειμμα. Ο λαχανόκηπος έγινε ένα μέρος όπου τα παιδιά ένιωθαν ότι ανήκαν, ότι αυτοί και μόνο ήταν υπεύθυνοι για τη διατήρησή του, ότι μπορούσαν να περάσουν χρόνο εκεί όπως ήθελαν και ότι μπορούσαν να παρατηρήσουν και να πειραματιστούν.

Υπό αυτή την έννοια, η καλλιέργεια του δικού σας λαχανόκηπου είναι μια τεράστια ευθύνη για την οποία πρέπει να προετοιμαστείτε επαρκώς και να καθοδηγήσετε αποτελεσματικά τους μαθητές σας.

Οι μαθητές συνεργάζονται για να φυτέψουν τον λαχανόκηπό τους

Το NEW ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθ. 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό τόπο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Τρόπος αναπαραγωγής της δραστηριότητας:

1) Ξεκινήστε σχηματίζοντας μια επιτροπή κήπου. Μια επιτροπή κήπου λαμβάνει αποφάσεις για το πώς ο κήπος του σχολείου θα φαίνεται, πώς θα χρησιμοποιηθεί και πώς θα λειτουργεί. Η επιτροπή θα πρέπει ιδανικά να αποτελείται από 4 με 6 μέλη που εκπροσωπούν τους ακόλουθους τομείς:

- ο Τη διοίκηση του σχολείου σας
- ο Εκπαιδευτικοί
- ο Μαθητές
- ο Γονείς
- ο Κοινοτικοί εθελοντές

2) Καθορίστε τους στόχους του κήπου σας. Μόλις δημιουργήσετε την επιτροπή σας, ο καθορισμός στόχων για τον κήπο σας είναι ένα σημαντικό επόμενο βήμα. Τα σχολεία χτίζουν κήπους για διαφορετικούς λόγους. Ακολουθούν ορισμένοι κοινοί στόχοι:

- ο Να παρέχει υπαίθρια, πρακτική μάθηση
- ο Να κόβουν φρέσκα φρούτα και λαχανικά που θα παίρνουν οι μαθητές στο σπίτι τους
- ο Να ενισχύσει τη συνεργασία και την ενσυναίσθηση
- ο Να παρέχει θεραπευτικό χώρο στους μαθητές

Ο προσδιορισμός των στόχων για τον κήπο θα σας βοηθήσει να προσδιορίσετε το μέγεθος και το στυλ του κήπου που χρειάζεστε.

3) Μόλις αποκτήσετε μια αίσθηση της κατεύθυνσης που θα έχει ο κήπος σας, εξετάστε τις ακόλουθες ερωτήσεις για να βελτιώσετε περαιτέρω το όραμά σας:

- ο Ποιος θα χρησιμοποιήσει τον κήπο;
- ο Πόσο συχνά θα χρησιμοποιούν οι μαθητές τον κήπο; Ποιος θα είναι υπεύθυνος για τον προγραμματισμό;
- ο Ποιος άλλος χρειάζεται (συνεργασίες) για να επιτύχετε τους στόχους σας;

4) Τώρα που γνωρίζετε τους κύριους σκοπούς του κήπου σας, ελέγξτε τους διαθέσιμους χώρους που έχετε στη διάθεσή σας και καθορίστε ποιος είναι πιο κατάλληλος για τις ανάγκες σας. Θυμηθείτε να πάρετε τους μαθητές σας μια βόλτα στους χώρους του σχολείου για να συζητήσετε και να βρείτε τον χώρο όπου θα δημιουργήσετε τον λαχανόκηπό σας. Στην πορεία, εξετάστε τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- ο Πόσο χώρο χρειάζεστε για να πετύχετε τους στόχους σας;
- ο Υπάρχει αρκετός ήλιος;
- ο Πού είναι η πρόσβαση στο νερό;
- ο Τι είδους χώμα υπάρχει στον χώρο;
- ο Είναι ο χώρος ασφαλής;

- 5)** Τώρα είστε έτοιμοι να στηρίξετε τους μαθητές σας να σχεδιάσουν τον κήπο τους. Ζητήστε τους να σχεδιάσουν τον ιδανικό τους κήπο σε ένα λευκό χαρτί και ακολούθως μαζέψετε όλες τις ιδέες.
- 6)** Σκεφτείτε ποια υλικά θα χρειαστείτε για να αξιοποιήσετε στο έπακρο τον κήπο σας. Αυτό περιλαμβάνει τόσο την οικοδομική πτυχή όσο και τη φάση λειτουργίας (υλικό για υπερυψωμένα παρτέρια κήπου, χώμα, λιπάσματα, άρδευση, εργαλεία, περίφραξη κ.λπ.)
- 7)** Τώρα είστε έτοιμοι να ξεκινήσετε μα φυτεύετε. Επιτρέψτε στα παιδιά να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία της κηπουρικής και στη διατήρηση του κήπου.
- 8)** Ξεκινήστε μια συζήτηση για το πώς μεγαλώνουν τα λαχανικά και ζητήστε προτάσεις από τους μαθητές σας για βελτίωση του κήπου σας.
- 9)** Συζητήστε και αξιολογήστε τα συναισθήματα των μαθητών σας για τον κήπο και πόσο δικό τους τον αισθάνονται.
- 10)** Στην Κύπρο, από τη δική μας εμπειρία, οι μαθητές έμαθαν να συνεργάζονται και να λειτουργούν ομαδικά για την επίτευξη ενός κοινού στόχου. Έμαθαν να λειτουργούν πιο αποτελεσματικά και έτσι ένιωσαν ικανοποίηση και χαρά για το επίτευγμά τους. Ταυτόχρονα, αυτή η δραστηριότητα έδωσε σε δασκάλους και παιδιά την ευκαιρία να ασχοληθούν με κάτι που τους παρείχε γνήσιο ενδιαφέρον και χαρά. Η διαδικασία εμπλούτισε τα παιδιά με γνώσεις και θετικά συναισθήματα. Η επαφή με τη φύση βοήθησε τα πιο ντροπαλά και εσωστρεφή παιδιά να εκφραστούν περισσότερο και να βελτιώσουν τη λεκτική τους επικοινωνία. Με λίγα λόγια, μέσα από αυτή τη δραστηριότητα τα παιδιά ανέπτυξαν δεξιότητες συνεργασίας, ομαδικότητας, υπευθυνότητας και φροντίδας.

Μερικές σκέψεις:

>> Η δράση αυτή ανέδειξε τη σημασία της βιωματικής μάθησης μέσω της οποίας τα παιδιά παρακινούνται και γίνονται πιο ενεργοί συμμετέχοντες στην εκπαιδευτική διαδικασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11. Κομποστοποίηση, η ανακύκλωση της φύσης

Νέα δραστηριότητα

Πλαίσιο: Α' Δημοτικό Σχολείο Αγίου Δομετίου Λευκωσίας & Συμμετέχοντες: 13 μαθητές πρώτης τάξης (6-7 ετών), 1 εκπαιδευτικός, διεύθυνση, 3 γονείς. Έμμεσα συμμετείχαν: 123 μαθητές του σχολείου, άλλοι εκπαιδευτικοί, γονείς, η Επίτροπος Περιβάλλοντος, στελέχη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και του ΥΠΠΑΝ, στους οποίους παρουσιάστηκαν οι δραστηριότητες κατά τη διάρκεια ειδικής εκδήλωσης.

Υλικά: Μονάδα κομποστοποίησης, χαρτόνι, μαρκαδόροι, μολύβια, χαρτί κ.λπ.

Για να δημιουργήσετε τον δικό σας κομποστοποιητή, θα χρειαστείτε τα ακόλουθα υλικά: Ένας πλαστικός ή ξύλινος κάδος/μπουκάλια με καπάκι. Ένα τρυπάνι. Κομμάτια εφημερίδας ή χαρτονιού. Χώμα. Υπολείμματα φαγητού (π.χ., φλούδες φρούτων και λαχανικών, κατακάθι καφέ, τσόφλια αυγών ή άλλο υλικό που μπορεί να κομποστοποιηθεί). Ένα μπουκάλι ψεκασμού για νερό.

Μέχρι το τέλος αυτού του Κεφαλαίου οι μαθητές θα έχουν...

- Συμμετάσχει σε πρακτικές δραστηριότητες που σχετίζονται με το περιβάλλον, όπως η κομποστοποίηση, η ανακύκλωση ή η συμμετοχή σε προσπάθειες καθαρισμού, για να εφαρμόσουν τις γνώσεις τους με πρακτικούς τρόπους
- Ενισχύσει την ευαισθητοποίηση και την αίσθηση ευθύνης
- Συνεργαστεί με συνομηλίκους τους, αναπτύσσοντας βασικές δεξιότητες ομαδικότητας και κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η συνεργασία μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο
- Κερδίσει μια βαθύτερη εκτίμηση του φυσικού κόσμου, καλλιεργώντας μια αίσθηση θαυμασμού και περιέργειας για το περιβάλλον και τα ποικίλα οικοσυστήματά του

Αφετηρία

Πηγή έμπνευσης για την υλοποίηση αυτής της δραστηριότητας αποτέλεσε το σύνολο των δραστηριοτήτων της πρώτης πιλοτικής φάσης στην Ιταλία. Οι δραστηριότητες ήταν όλες βιωματικές, συνεργατικές, χωρίς αποκλεισμούς, δημιουργικές και με επίκεντρο το παιδί. Όλες αυτές οι δραστηριότητες πρόσφεραν γνώσεις και δεξιότητες μέσω της επίλυσης προβλημάτων που συναντάμε στην πραγματική ζωή και μέσω παιγνιδιών δραστηριοτήτων που παρείχαν στους μαθητές χαρά και ενθουσιασμό για τη μαθησιακή διαδικασία. Όταν οι εκπαιδευτικοί ξεκίνησαν μια συνεδρία καταιγισμού ιδεών γύρω από τις αρχικές πιλοτικές δραστηριότητες, τα παιδιά εξέφρασαν την επιθυμία τους να εργαστούν σε μια δράση που θα έδινε λύσεις στο πρόβλημα της σπατάλης τροφίμων, καθώς παρατήρησαν σε μια επιτόπια έρευνα ότι υπήρχαν πολλά σκουπίδια από φαγητό στους κάδους απορριμμάτων του σχολείου. Στην απόφαση αυτή, βέβαια, σημαντικό ρόλο έπαιξε η υπάρχουσα συνεργασία που είχαν με ένα άλλο δημοτικό σχολείο από την Ελλάδα (6ο Δημοτικό Σχολείο Νέας Ιωνίας), υπό τη θεματική ομπρέλα «Είμαστε οι αξίες μας». Μέσα από τον καταιγισμό ιδεών σχετικά με το τι θα μπορούσαν να κάνουν οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί για να αντιμετωπίσουν τη σπατάλη φαγητού, βρήκαν ιδέες για το πώς να χρησιμοποιήσουν το φαγητό που τους περίσσεψε και να το κάνουν διαθέσιμο σε όποιον το χρειάζεται. Επίσης, ένας μαθητής στην τάξη μοιράστηκε με όλους την εμπειρία του με την κομποστοποίηση και πώς χρησιμοποιούν αυτή την πρακτική στο σπίτι, έτσι ώστε τα απόβλητα τροφών να χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ωφέλιμων τροφών για τη γη, τα δέντρα και τα φυτά. Συλλογικά, εμπνευσμένοι επίσης από την προηγούμενη δουλειά τους σε περιβαλλοντικά θέματα, αποφάσισαν να πειραματιστούν ως ομάδα με την έννοια της κομποστοποίησης. Έτσι, η δράση "Κομποστοποίηση, η ανακύκλωση της φύσης. Κομποστοποιούμε, δεν πετάμε!" γεννήθηκε.

Δραστηριότητα 1: Προετοιμασία του δικού μας κομποστοποιητή:

Αυτή η δραστηριότητα στοχεύει στην εισαγωγή της έννοιας της κομποστοποίησης στους μαθητές σας. Στη δράση μας, οι μαθητές έμαθαν πρώτα τι σημαίνει κομποστοποίηση και μετά έφτιαξαν μαζί με την δασκάλα τους έναν κομποστοποιητή στην τάξη με πλαστικά μπουκάλια. Με αυτόν κομποστοποίησαν ό,τι βρήκαν στους κάδους απορριμμάτων του σχολείου (πράσινα υλικά) και άλλα υλικά από την αυλή όπως ξερά φύλλα, κυπαρισσόφυλλα, πευκοβελόνες, φτερά από τα περιστέρια κ.λπ.

Το NEW ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθ. 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό τόπο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Τρόπος αναπαραγωγής της δραστηριότητας:

- 1)** Πάρτε τους μαθητές σας μια βόλτα στην αυλή του σχολείου. Συζητήστε μαζί τους την πρακτική της κομποστοποίησης και τι σημαίνει. Ανατρέξτε σε υλικά που είναι κομποστοποιήσιμα. Ζητήστε τους να αφιερώσουν λίγο χρόνο και να μαζέψουν υλικά από το προαύλιο του σχολείου που θεωρούνται κομποστοποιήσιμα.
- 2)** Επιστρέψτε στην τάξη σας και πείτε στους μαθητές σας ότι θα δημιουργήσετε τον δικό σας κομποστοποιητή. Προετοιμάστε τα απαραίτητα υλικά, όπως υποδεικνύεται στην ενότητα υλικών παραπάνω.
- 3)** Επιλέξτε ένα πλαστικό ή ξύλινο δοχείο με καπάκι. Το μέγεθος εξαρτάται από τον διαθέσιμο χώρο στην τάξη σας.
- 4)** Χρησιμοποιήστε το τρυπάνι για να δημιουργήσετε αρκετές οπές 1/4 ίντσας στο καπάκι και γύρω από τις πλευρές του δοχείου. Αυτές οι τρύπες θα παρέχουν αερισμό για το κομπόστ.
- 5)** Τοποθετήστε στο κάτω μέρος του δοχείου κομμάτια από εφημερίδα ή χαρτόνι. Αυτό χρησιμεύει ως στρώμα για το κομπόστ.
- 6)** Προσθέστε ένα στρώμα χώματος πάνω από τις εφημερίδες. Αυτό θα εισαγάγει μικροοργανισμούς που βοηθούν στη διαδικασία αποσύνθεσης.
- 7)** Ξεκινήστε να προσθέτετε μικρές ποσότητες από αυτά που έχετε βρει στην αυλή του σχολείου ή εναλλακτικά, ζητήστε από τους μαθητές σας να φέρουν υπολείμματα από το σπίτι τους, όπως φλούδες φρούτων και λαχανικών, κατακάθι καφέ και τσόφλια αυγών. Αποφύγετε να προσθέτετε κρέας, γαλακτοκομικά ή λιπαρά τρόφιμα, καθώς μπορούν να προσελκύσουν παράσιτα.
- 8)** Χρησιμοποιήστε ένα μπουκάλι ψεκασμού για να διατηρήσετε το κομπόστ υγρό αλλά όχι μουσκεμένο. Η διατήρηση του σωστού επιπέδου υγρασίας είναι ζωτικής σημασίας για τη διαδικασία αποσύνθεσης.
- 9)** Κάθε λίγες εβδομάδες, χρησιμοποιήστε ένα πιρούνι ή ένα ξυλάκι για να γυρίσετε και να ανακατέψετε το κομπόστ. Αυτό επιτρέπει ομοιόμορφη αποσύνθεση και αποτρέπει την υπερβολική συμπίεση.
- 10)** Ενθαρρύνετε τους μαθητές να παρατηρούν τη διαδικασία κομποστοποίησης, σημειώνοντας πώς τα υλικά αλλάζουν με την πάροδο του χρόνου. Συζητήστε τη σημασία της κομποστοποίησης για το περιβάλλον και τον ρόλο της στη μείωση των απορριμμάτων.

Οι μαθητές εργάζονται μαζί για να προετοιμάσουν τον κομποστοποιητή τους

παρατηρήσεις, μετρήσεις και ενδιαφέροντα ευρήματα σε όλη τη διαδικασία.

11) Όταν το κομπόστ είναι σκούρο, ερυθρόμορφο και χωρίς αναγνωρίσιμα υπολείμματα, είναι έτοιμο για χρήση. Μπορείτε να το χρησιμοποιήσετε για φυτά στην τάξη ή να το δώσετε στα παιδιά για τον κήπο του σπιτιού τους

12) Δημιουργήστε ένα ημερολόγιο κομποστοποίησης ή μια αφίσα για να καταγράψετε

Το NEW ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθ. 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό τόπο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Δραστηριότητα 2: Δημιουργώντας τα δικά μας επιτραπέζια παιχνίδια

Αυτή η δραστηριότητα σκοπεύει να προτείνει μερικές ιδέες επιτραπέζιων παιχνιδιών που δημιουργήθηκαν από κοινού από τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς αυτής της δράσης για ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία της κομποστοποίησης. Οποιοσδήποτε θα μπορούσε πλέον να παίξει αυτά τα επιτραπέζια παιχνίδια και να μάθει περισσότερα για την κομποστοποίηση! Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι στην δεύτερη πιλοτική φάση στην Κύπρο, μέσω της συνδημιουργίας αυτών των επιτραπέζιων παιχνιδιών, μαθητές και εκπαιδευτικοί μπόρεσαν να συμμετάσχουν στο Φεστιβάλ Επιστήμης 2023 που συνδιοργανώθηκε από το Ινστιτούτο Κύπρου και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου. Επίσης, τα παιδιά και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου αυτού, οργάνωσαν μια ημερίδα στο σχολείο τους για να δείξουν τι είχαν φτιάξει. Στην ημερίδα αυτή κάλεσαν την Επίτροπο Περιβάλλοντος, ενώ οι 123 μαθητές του σχολείου συμμετείχαν στις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της ημερίδας, όπου είχαν την ευκαιρία να «επισκεφτούν» διάφορους σταθμούς και να παίξουν τα παιχνίδια που δημιούργησαν οι συμμαθητές τους και να μάθουν σχετικά με την κομποστοποίηση.

Τρόπος αναπαραγωγής της δραστηριότητας:

- 1) Ακολουθήστε τις οδηγίες για τα επιτραπέζια παιχνίδια που προτείνονται παρακάτω. Μπορείτε να φτιάξετε τις δικές σας καρτέλες χρησιμοποιώντας χαρτόνι και μαρκαδόρους.
- 2) Δώστε στους μαθητές αρκετό χρόνο για να πειραματιστούν και να παίξουν τα επιτραπέζια παιχνίδια.
- 3) Συγκεντρώστε τα σχόλιά τους στο τέλος, ρωτώντας πώς αισθάνθηκαν που υνεργάστηκαν για την επίτευξη ενός κοινού στόχου.

Γεωσκώληκας

Υλικά επιτραπέζιου παιχνιδιού: ταμπλό, ζάρι και 2-4 πιόνια

Στόχοι: Οι παίκτες αποκτούν γνώσεις για την κομποστοποίηση.

Οι παίκτες μαθαίνουν να εργάζονται σε ομάδες.

Οδηγίες:

- Το ταμπλό περιέχει αριθμημένα τετράγωνα. Σε κάποια τετράγωνα έχει γεωσκώληκες.
- Εάν ο παίκτης σταματήσει σε ένα τετράγωνο όπου βρίσκεται η ουρά του γεωσκώληκα, τραβάει μια κάρτα με μια ερώτηση που σχετίζεται με την κομποστοποίηση.
- Αν απαντήσει σωστά, τότε ανεβαίνει στο τετράγωνο όπου βρίσκεται το κεφάλι του γεωσκώληκα.

- Αν ο παίκτης σταματήσει σε ένα τετράγωνο όπου βρίσκεται

το κεφάλι του γεωσκώληκα, τραβάει μια κάρτα με μια ερώτηση. Αν απαντήσει λάθος, κατεβαίνει στο τετράγωνο όπου βρίσκεται η ουρά του γεωσκώληκα. Σε περίπτωση που απαντήσει σωστά, μένει εκεί που είναι.

Κερδίζει αυτός που φτάνει πρώτος στο τέλος του ταμπλό.

Τα μαγειρεμένα λαχανικά, τα <u>κομποστοποιούμε</u>. Σωστό ή λάθος;	Η θερμοκρασία βοηθά στην <u>κομποστοποίηση</u>. Σωστό ή λάθος;	Τα όξινα όπως τα λεμόνια και τα πορτοκάλια σκοτώνουν τους μικροοργανισμούς που βοηθούν στην <u>κομποστοποίηση</u>. Σωστό ή λάθος;	Οι μικροοργανισμοί που βρίσκονται στην <u>κομποστοποίηση</u> χρειάζονται οξυγόνο. Σωστό ή λάθος;
Το φακελάκι τσαγιού, τα χάρτινα φίλτρα καφέ είναι πράσινα υλικά. Σωστό ή λάθος;	Τα τσόφλια είναι καφέ υλικά. Σωστό ή λάθος;	Για να γίνει σωστά και γρήγορα η <u>κομποστοποίηση</u>, το μέγεθος των υλικών που ρίχνουμε μέσα στον κάδο πρέπει να είναι σχετικά μικρό. Σωστό ή λάθος;	Τα φρούτα, τα λαχανικά, οι φλούδες και τα κοτσάνια είναι καφέ υλικά. Σωστό ή λάθος;
Οι μικροοργανισμοί μπορούν να αποσυνθέσουν μόνο υγρά υλικά. Σωστό ή λάθος;	Οι ξηροί καρποί και τα κελύφη τους είναι πράσινα υλικά. Σωστό ή λάθος;	Το χύμα από την <u>κομποστοποίηση</u> έχει άσχημη μυρωδιά. Σωστό ή λάθος;	Η <u>κομποστοποίηση</u> ολοκληρώνεται σε 3 βδομάδες και έχουμε τότε οργανικό χύμα. Σωστό ή λάθος;

Σωστές ή λάθος κάρτες ερωτήσεων που χρησιμοποιούνται όταν παίζετε το επιτραπέζιο παιχνίδι

Καφέ ή Πράσινα;

Υλικά επιτραπέζιου παιχνιδιού: ταμπλό, ζάρι και 2 πιόνια (1 πράσινο και 1 καφέ) και ένα φύλλο διαχωρισμού των υλικών.

Στόχοι: - Οι παίκτες μαθαίνουν ποια είναι τα «καφέ» και ποια τα «πράσινα» υλικά της κομποστοποίησης μαζεύοντας τις εικόνες με τα υλικά από το ταμπλό.
- Οι παίκτες μαθαίνουν να εργάζονται σε ομάδες.

Οδηγίες:

- Το
- ταμπλό περιέχει αριθμημένα τετραγωνάκια (1-70).
- Σε κάποια κουτάκια έχει εικόνες με υλικά που κομποστοποιούνται κολλημένα με blue tack. Στο πίσω μέρος της εικόνας αναφέρεται και το όνομα του υλικού. Στο μπροστινό μέρος της εικόνας υπάρχει ο αριθμός του τετραγώνου στο οποίο βρίσκεται.
- Οι εικόνες με τα «καφέ» υλικά είναι όσες και οι εικόνες με τα «πράσινα».
- Επίσης, υπάρχει μια εικόνα με τη λέξη «free». Αυτήν την κερδίζει όποιος από τους δύο παίκτες σταματήσει στο τετραγωνάκι αυτό και αναφέρει ένα υλικό που κομποστοποιείται (ο παίκτης που παίζει με το πράσινο πιόνι πρέπει να αναφέρει «πράσινο» υλικό, ενώ αυτός που παίζει με το καφέ πιόνι πρέπει να αναφέρει «καφέ» υλικό).
- Παίζεται από δύο παίκτες, τον «Πράσινο» και τον «Καφέ». Ο «Πράσινος» ρίχνει το ζάρι και προχωρά στα τετραγωνάκια ανάλογα. Μαζεύει όσα υλικά είναι «πράσινα».
- Εάν κάνει λάθος και πάρει «καφέ» υλικό χάνει τη σειρά του και δεν παίζει στον επόμενο γύρο.
- Συνεχίζει ο «Καφέ». Αυτός μαζεύει τα «καφέ» υλικά και χάνει τη σειρά του εάν κάνει λάθος και πάρει «πράσινο» υλικό.
- Κερδίζει όποιος μαζέψει τα περισσότερα υλικά.

Οι μαθητές παίζουν το επιτραπέζιο παιχνίδι «Καφέ ή Πράσινα»

Μερικές σκέψεις:

>>Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι στην Κύπρο οι μαθητές έδειξαν μεγάλο ενθουσιασμό και χαρά για τη συμμετοχή τους σε αυτή τη δράση και ανυπομονούσαν να κάνουν περισσότερες δραστηριότητες και να μάθουν περισσότερα. Ένιωθαν περήφανοι και σίγουροι για ό,τι είχαν φτιάξει και ότι κατάφεραν να κινητοποιήσουν τη σχολική τους κοινότητα μέσα από τις πράξεις τους. Αναμφίβολα, οι μαθητές απέκτησαν την ικανότητα να κατανοήσουν τον ρόλο τους στην κοινότητα και κατάλαβαν ότι αναλαμβάνοντας δράσεις μπορούν να μεταμορφώσουν το σχολείο τους σε αυτό που ονειρεύονται. Επίσης, οι μαθητές γνωρίστηκαν μεταξύ τους καλύτερα και δέθηκαν περισσότερα, καλλιεργώντας έτσι πολλές δεξιότητες όπως συνεργασία, επικοινωνία, επίλυση προβλημάτων, συμπερίληψη, ενσυναίσθηση.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Στο τέλος των επαναληπτικών δραστηριοτήτων, ζητήστε από τους μαθητές ανατροφοδότηση για να συγκεντρώσετε τις απόψεις και τις προτιμήσεις τους και να μάθετε πώς και σε ποιο βαθμό η συγκεκριμένη εμπειρία τους έχει επηρεάσει.

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε μια συμμετοχική δραστηριότητα αξιολόγησης όπως η ακόλουθη:

1) Εισάγετε την άσκηση χαρτογράφησης σώματος που δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές, συλλογικά, να διερευνήσουν αλλαγές στη ζωή τους ή στις γνώσεις, τη συμπεριφορά ή τις στάσεις τους που είναι αποτέλεσμα της συμμετοχής τους.

2) Ζητήστε από έναν εθελοντή να ξαπλώσει σε ένα χαρτί flip-chart και σχεδιάστε το περίγραμμα του σώματός του με ένα μαρκαδόρο.

3) Ενθαρρύνετε κάθε παιδί να σκεφτεί τις αλλαγές που προκύπτουν από τη συμμετοχή του. Και πάλι, υπενθυμίστε τους ότι μπορούν να σκεφτούν και να καταγράψουν θετικές ή αρνητικές αλλαγές.

4) Ξεκινήστε εστιάζοντας σε κάθε σημείο του σώματος, ενώ τα παιδιά σας δίνουν ανατροφοδότηση. Για παράδειγμα:

- Το κεφάλι: Υπάρχουν αλλαγές στις γνώσεις τους; Ή για τι σκέφτονται/ανησυχούν/ αισθάνονται χαρούμενοι; Υπάρχουν αλλαγές στον τρόπο που οι δάσκαλοι και οι γονείς σκέφτονται για τα παιδιά;
- Τα μάτια: Υπάρχουν αλλαγές στον τρόπο που βλέπουν τον εαυτό τους/την οικογένειά τους/την κοινότητά τους/το σχολείο τους; Υπάρχουν αλλαγές στον τρόπο που βλέπουν οι ενήλικες τα παιδιά;
- Τα αυτιά: Υπάρχουν αλλαγές στον τρόπο ακρόασης; Υπάρχουν αλλαγές στον τρόπο που ακούν τους άλλους; Ή τι ακούνε;
- Το στόμα: Υπάρχουν αλλαγές στον τρόπο που μιλάνε; Ο τρόπος που επικοινωνούν με τους συνομηλίκους τους, τους γονείς τους, τους δασκάλους τους ή άλλους; Υπάρχουν αλλαγές στον τρόπο που τους μιλάνε οι ενήλικες;
- Η καρδιά: Υπάρχουν αλλαγές στον τρόπο που νιώθουν για τον εαυτό τους; Υπάρχουν αλλαγές στη στάση τους απέναντι στους άλλους;
- Τα χέρια και τα μπράτσα: Υπάρχουν αλλαγές σε ποιες δραστηριότητες κάνουν;
- Τα πόδια: Υπάρχουν αλλαγές στο πού πηγαίνουν; Τι κάνουν με τα πόδια και τα πόδια τους;

5) Συμπερασματικά, θα δείτε ότι τα παιδιά έχουν πολλά να πουν ειδικά για τα νέα πράγματα που έμαθαν και τα νέα συναισθήματα που ανέπτυξαν προς τους συμμαθητές τους, τους δασκάλους τους και τελικά τον εαυτό τους.

ΤΕΛΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

Περιοχή αντανάκλασης

- 1.** Το σχολικό / εξωσχολικό σας περιβάλλον παρέχει ορατότητα για όλες τις ομάδες και τα άτομα;
- 2.** Το σχολικό / εξωσχολικό σας περιβάλλον εκτιμά τη διαφορετικότητα και παρέχει ένα ασφαλές περιβάλλον για την παρουσίαση κάθε πολιτισμού, τη χρήση κάθε γλώσσας, την πρακτική κάθε θρησκείας και την ανάδειξη σημαντικών πτυχών της ταυτότητας κάθε μαθητή;
- 3.** Το σχολικό / εξωσχολικό σας περιβάλλον ενδυναμώνει και παρέχει ευκαιρίες σε κάθε μαθητή να εκτιμά το δικό του και τους άλλους; γλωσσικά και πολιτιστικά ρεπερτόρια και υπόβαθρα;
- 4.** Λαμβάνετε υπόψη τις προοπτικές διαφορετικών ομάδων στις εκπαιδευτικές σας συνήθειες και τις καθημερινές σας πρακτικές;
- 5.** Λαμβάνετε υπόψη μια ολιστική αντίληψη για το παιδί στην καθημερινή εκπαιδευτική σας ρουτίνα;

ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΑΣ

Ανάπτυξη της δικής σας στρατηγικής διάδοσης

Σίγουρα θα είστε πρόθυμοι να ενημερώσετε τον κόσμο για τις σπουδαίες δραστηριότητες που καταφέρατε να συνδημιουργήσετε με τους μαθητές σας. Πώς μπορείτε να το κάνετε;

Υπάρχουν πολλές στρατηγικές που μπορείτε να εφαρμόσετε για να βελτιώσετε την προβολή της δραστηριότητάς σας. Τα χωρίσαμε σε δύο μακρο-περιοχές:

Τοπικό επίπεδο

Σε τοπικό επίπεδο, μπορείτε να ξεκινήσετε τη διάδοση της δραστηριότητας ενώ την εφαρμόζετε. Για παράδειγμα, μπορείτε να εμπλέξετε άλλα άτομα απεικονίζοντας τη δραστηριότητα μέσω αφισών και ανεπίσημων συνομιλιών με γονείς των παιδιών, συναδέλφους και με τη διεύθυνση. Μπορείτε επίσης να οργανώσετε τελικές εκδηλώσεις που σας επιτρέπουν να δείξετε τι έχετε κάνει. Δώστε προτεραιότητα στο να προσκαλέσετε τις τοπικές αρχές και τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής σε αυτές τις εκδηλώσεις!

(Διεθνές) επίπεδο

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε διάφορα ψηφιακά κανάλια για να παρουσιάσετε τις δραστηριότητές σας σε ένα ευρύτερο κοινό. Για παράδειγμα, μια πλατφόρμα σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι το [eTwinning](#). Εδώ, μπορείτε να ανεβάσετε μια περιγραφή της δραστηριότητάς σας και να την μοιραστείτε με άλλους εκπαιδευτικούς από διαφορετικές χώρες της Ευρώπης.

Όπως γνωρίζετε, υπάρχουν και τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης, όπως Twitter, Facebook, Instagram και ούτω καθεξής, που δίνουν δυνατότητες για ευρεία διάδοση, αλλά θα πρέπει να είστε προσεκτικοί με ζητήματα απορρήτου!

Μπορείτε επίσης να γράψετε πρωτότυπα άρθρα με βάση τις δραστηριότητες που έχετε αναπτύξει, όπως έκαναν οι Κύπριοι δάσκαλοι και ερευνητές. Μπορείτε να βρείτε αυτά τα άρθρα στην [ιστοσελίδα του έργου](#).

Ευχαριστίες

Κατά τη διάρκεια του εκπαιδευτικού μας ταξιδιού, ένα εύρος φωνών έχει ενωθεί για να ενισχύσει το πνεύμα της καινοτομίας και να ενδυναμώσει τους μικρούς μας συμμετέχοντες. Απευθύνουμε τις εγκάρδιες ευχαριστίες μας στους εξαιρετικούς εκπαιδευτικούς και διευθυντές/ντρίες, των οποίων η δέσμευση και η δημιουργικότητα έδωσαν ζωή στις δραστηριότητες της επαναληπτικής πιλοτικής φάσης, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα στα παιδιά να ανακαλύψουν τη φωνή τους και να διεκδικήσουν τη θέση που τους αξίζει στο προσκήνιο. Είμαστε πραγματικά ευγνώμονες για τα λαμπρά παιδιά και εφήβους που συμμετείχαν. Ο ενθουσιασμός και η προθυμία σας να διαδράσετε και να δώσετε τον εαυτό σας σε αυτή την προσπάθεια, αποτέλεσαν την καρδιά αυτής της προσπάθειας. Ευχαριστούμε όλους τους γονείς για την εμπιστοσύνη, τη συνεργασία, και την αμέριστη υποστήριξη. Ευχαριστούμε και όλους τους φορείς και υπεύθυνους χάραξης πολιτικής που στάθηκαν στο πλευρό μας. Το κοινό όραμα και η ανεκτίμητη συνεισφορά σας αποτέλεσαν τα φτερά που ώθησαν αυτή την πρωτοβουλία σε νέα ύψη. Χωρίς εσάς, η επαναληπτική πιλοτική μας φάση *Το Ιδανικό μου Σχολείο: Τα παιδιά ως υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής* δεν θα ήταν δυνατή. Μαζί, δημιουργήσαμε μια πλατφόρμα για τα παιδιά όπου μπορούν να εκφράζονται χωρίς να απολογούνται και όπου οι φωνές τους θα συνεχίσουν να μας επηρεάζουν ώστε να γινόμαστε κάθε μέρα και καλύτεροι.

Το NEW ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθ. 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό τόπο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.